УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2013

МСФО

СЪДЪРЖАНИЕ **СТРАНИЦА**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР	3
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	5
ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ	13
БАЛАНС	14
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	15
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	16

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

1.1. Организация

Универсален пенсионен фонд Доверие (Фондът, УПФ Доверие, УПФ) е регистриран на 13 февруари 2001 година с решение No 610/2001 на Софийски Градски Съд.

Фондът е отделно юридическо лице, което се управлява от Пенсионно-осигурителна компания Доверие АД (ПОК Доверие, Дружеството) и се представлява заедно от двама изпълнителни директори, или заедно от един изпълнителен директор и председателя на Управителния съвет на Дружеството.

Общото събрание на акционерите на ПОК Доверие от 24 юни 2002 година взе решение за вливане на Българско пенсионноосигурително дружество и управляваните от него фондове в Пенсионно-осигурителна компания Доверие и съответните управлявани от нея пенсионни фондове. След осъществяване на необходимите процедури на 20 май 2003 година Български универсален пенсионен фонд се вля в Универсален пенсионен фонд Доверие.

Първите осигурителни вноски във Фонда се получават на 1 април 2002 година и се отнасят за 2002 г., тъй като вноските за универсален пенсионен фонд съгласно КСО стартират от 1 януари 2002 година.

1.2 Доходност

Показател	01.01.2009 31.12.2009	01.01.2010 31.12.2010	01.01.2011 31.12.2011	01.01.2012 31.12.2012	01.01.2013 31.12.2013	Средно-геометрична номинална доходност 2009 – 2013
Номинална доходност	9.05%	4.61%	1.11%	6.35%	4.02%	5.00%
Стандартно отклонение	2.47%	3.13%	2.35%	0.99%	1.69%	-
Коефициент на Шарп	3.38	1.33	0.10	6.18	2.32	-

*При изготвяне на таблицата са използвани данни за стойностите на един дял на Универсален пенсионен фонд Доверие, публикувани от Комисията за финансов надзор.

*Стандартното отклонение е статистическа мярка за разсейването на една величина около нейната средна аритметична или очаквана стойност.

*Коефициентът на Шарп е показател, който съпоставя постигнатата доходност от управлението на инвестиционен портфейл и поетия риск за постигане на тази доходност. Стойността за коефициента на Шарп се оповестява само в случай, че постигнатата номинална доходност за периода е по-висока от безрисковата доходност за съответната година.

*Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати. Постигането на положителна доходност, получаването на пълния размер на внесените средства и увеличаването на стойността на дяловете не е гарантирано.

1.3.Осигурени лица

Осигурени лица са всички лица, които са регистрирани участници във фонда и имат постъпила поне една вноска.

Към 31.12.2013 г. броят на осигурените лица в УПФ Доверие е 1,001,135, което представлява 30.06% от всички осигурени в универсалните пенсионни фондове в България.

Промяната в броя на осигурените лица спрямо отчетените 1,021,565 лица към 31.12.2012 г. е - 2%.

1.3.1. Новоосигурени лица

Новоосигурени лица са регистрираните участници на фонда, за които през съответната година постъпва първа вноска.

През 2013 г. новоосигурени са 38,700 лица, с 32.64% повече от 2012 г. (29,177).

От новоосигурените през годината, 29,636 лица са прехвърлени от други фондове, 5,173 лица - с първоначален избор и 3,891 - служебно разпределени лица, за които е постъпила поне една вноска от Национална агенция за приходите (НАП).

1.3.2. Първоначален избор

Всички лица, родени след 31.12.1959 г. и осигурени в ДОО, в тримесечен срок от възникване на правоотношението могат да изберат универсален пенсионен фонд. Приемане на заявленията за участие в универсален фонд се извършва от Национална агенция за приходите (НАП) по ред и начин, определен в Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на Комисията за финансов надзор.

През 2013 г. заявленията за първоначален избор на 4,022 лица бяха приети от НАП и включени като регистрирани участници в УПФ Доверие.

1.3.3. Служебно разпределени лица

Подлежащи на служебно разпределение са лицата, които не са упражнили правото си на избор или са направили това повече от един път. Служебното разпределение се извършва по ред и начин, определен в Инструкция №1 от 21.06.2006 г. на Комисията за финансов надзор и Управителния съвет на Национална агенция за приходите.

През 2013 г. бяха извършени общо четири служебни разпределения в девет фонда на 43,037 лица, 13.94% по-малко от разпределените през 2012 г. (50,010 лица).

Служебно разпределени в УПФ Доверие през 2013 г. са 4,241 лица, което представлява 9.85% от всички подлежащи на разпределение лица. За 91.75% от тези разпределени лица постъпиха осигурителни вноски през 2013 г.

1.3.4. Прехвърлени лица

Прехвърлени лица са всички лица, прехвърлили средства или променили своето участие в рамките на календарната година.

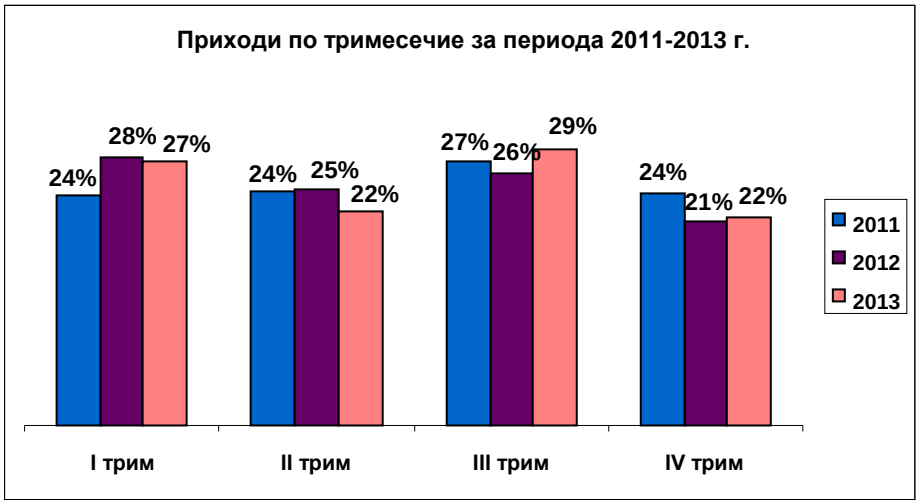
През 2013 г. от други универсални фондове бяха прехвърлени 29,636 лица, като нарастването на този показател спрямо резултатите през 2012 г. (20,539 лица) е 44.29%.

1.4. Приходи

През 2013 г. в УПФ Доверие постъпиха средства за 781,000 лица, което представлява 78.01% от осигурените лица във Фонда. В сравнение с 2012 г. (887,027), лицата с постъпили средства са намалели с 11.95 %.

Общият размер на постъпилите средства във Фонда през 2013 г. е 279,961,008 лв., с 14.15% повече от 2012 г. (245,266,247 лв.). 87.75% от общо постъпилите средства са преведени от НАП, осигурителни вноски и лихви, а 12.25 % - прехвърлени от други универсални фондове.

Сравнение на тримесечните постъпления за последния тригодишен период

От общо преведените от НАП средства през 2013 г., 79.31 % представляват вноски за текущата година, а 20.69% - за минали години.

Средногодишно на едно осигурено лице през 2013 г. са постъпили 358.47 лв., като този показател се е увеличил с 29.65% в сравнение с 2012 г.(276.50 лв.).

Средномесечна осигурителна вноска, постъпила от НАП за 2013 г., е 34.28 лв. и е нараснала с 4.32% в сравнение с 2012 г. (32.86 лв.).

Средно прехвърлена сума на едно лице в УПФ Доверие през 2013 г. е 1,157.53 лв., което представлява нарастване с 1.18% повече от 2012 г. (1,144.07 лв.).

1.5. Осигурени лица, напуснали фонда

Осигурени лица, напуснали универсален пенсионен фонд, са лицата, пожелали прехвърляне в друг универсален пенсионен фонд или в случаите на настъпване на осигурително събитие (наследяване).

Прехвърлени в други универсални фондове през 2013 г. са 57,749 лица, или с 68.83 % повече от същия показател за 2012 г. (34,203 лица).

През 2013 г. от индивидуалните партиди на 1,381 осигурени лица са ползвани наследствени права. В сравнение с 2012 г. (1,087 лица) е налице увеличение с 27.05%.

2. Финансова дейност

2.1. Приходи от лихви

Общо приходите от лихви през 2013 година са в размер на 54,281 хил. лв. спрямо 55,832 хил. лв. за 2012 година, основно в резултат на увеличения обем инвестиции и нарастването на активите.

2.2. Приходи и разходи от операции с финансови активи и инструменти

В резултат на извършените през 2013 година сделки с ценни книжа, държани за търгуване и ежедневната им преоценка по тяхната справедлива цена, Фондът е реализирал приходи в размер на 487,029 хил. лв. и респективно е извършил 457,283 хил. лв. разходи, спрямо 355,661 хил. лв. и 322,139 хил. лв. за 2012 година.

2.3. Операции с чуждестранни валути

Приходите и съответно разходите от операции с чуждестранна валута се формират от притежаваните през годината в портфейла ценни книжа, деноминирани в американски долари и швейцарски франк и съответно политиката на Фонда да хеджира валутния риск посредством форуърдни валутни договори, което за 2013 година резултира в положителен нетен ефект от хеджиращите операции.

Хеджирани позиции са ценни книжа и парични средства, деноминирани в долари, а именно - чуждестранни ДЦК, български и чуждестранни корпоративни облигации, акции и КИС с обща пазарна стойност към 31.12.2013 г. в размер на 244,396 хил. лева. В баланса на фонда към 31.12.2013 г., като резултат от валутните форуърдни договори е отразено задължение в размер на 17 хил. лв. и вземане в размер на 208 хил. лв.

2.4 Приходи от дивиденти

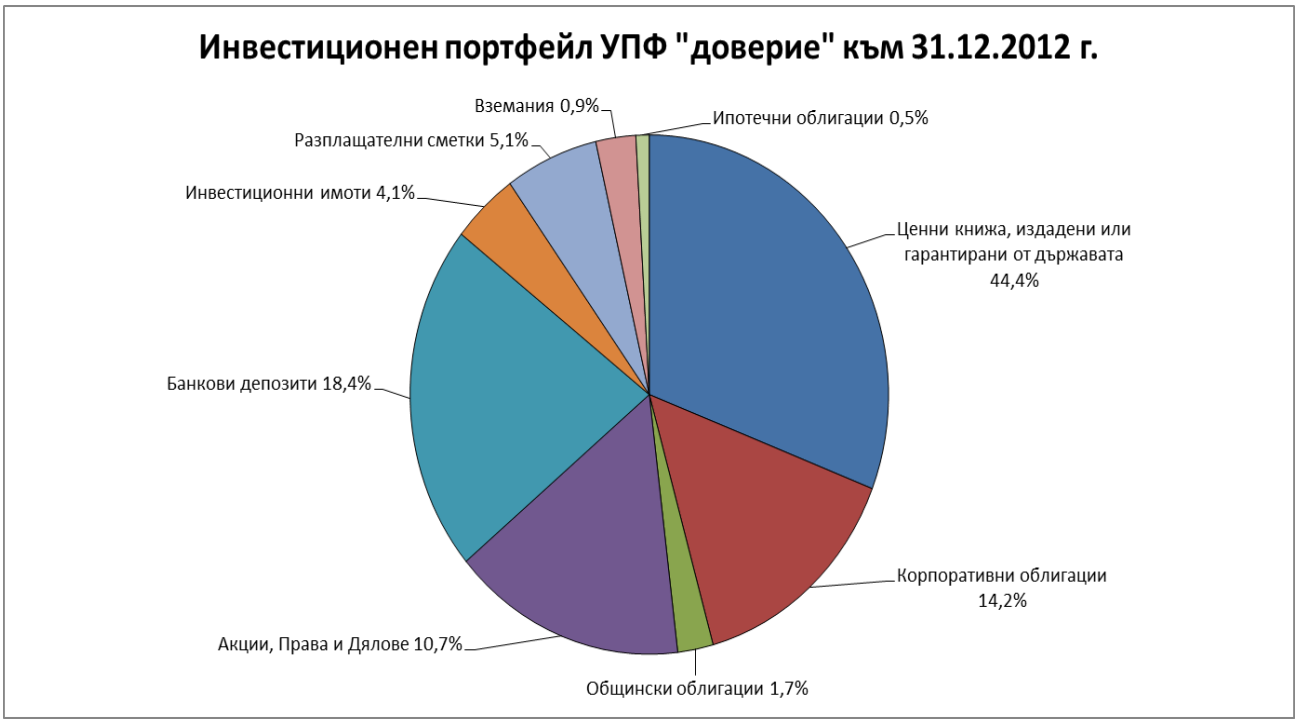
Приходите от дивиденти през 2013 г. нарастват с над 50% спрямо ръст от над 36% за 2012 г.

3. Анализ на структурата на портфейла

Структура на портфейла към 31.12.2013 г.

Структура на портфейла към 31.12.2012 г.

3.1. Парични средства

Паричните средства се увеличават спрямо предходната година. Всички разплащателни сметки на фонда се олихвяват в съответствие с подписан договор за кеш мениджмънт с банката попечител на фонда.

3.2. Вземания

Вземанията, свързани с инвестициите, вземания, дължими за периода, свързани с неполучени лихви, дивиденти и др. намаляват в абсолютна стойност към края на периода спрямо предходния основно в резултат на намаляване на вземанията във връзка с инвестиционни имоти. Относителният им дял намалява ефективно и в резултат на увеличения обем на инвестициите.

3.3. Инвестиционни имоти

През 2013 г. фондът достига ефективна реализация на 100% от собствените офис площи, предназначени за отдаване под наем в сградата на ул. Тинтява в град София.

През първото тримесечие на 2012 година съгласно предварителните разчети на Фонда приключи строителството и се получи разрешение за ползване на изграждания ваканционен комплекс в гр. Несебър. След проведена процедура по избор на наемател за дългосрочно оперирание на комплекса, през 2013 година бе подписан договор за период от общо седем години.

Приключва изграждането на обекта на Фонда в гр. Разлог. Планира се получаване на разрешение за ползване и отдаването му под наем в началото на 2014 година.

През 2013 година Фондът е реализирал приходи от притежаваните инвестиционни имоти в размер на 1,127 хил. лв.

3.4. Държавни ценни книжа

Относителният дял на държавните ценни книжа е 27% от стойността на активите, като се взимат в предвид и инвестициите в чужбина, не малка част от които са чуждестранни ДЦК, което се дължи на активните действия по преструктурирането и управлението на портфейла.

3.5. Банкови депозити в лева

През 2013 г. инвестициите на фонда в банкови депозити деноминирани в лева в абсолютна стойност се запазва на същите нива, както към края на 2012 г. Поради значителното нарастване на активите на фонда през 2013 г. относителния дял на този финансов инструмент намаля приблизително с 1.6 %, от 15.2% на 13.6% от активите на фонда.

3.6. Банкови депозити във валута

Размерът им намалява значително както в относително изражение, така и като абсолютна стойност, което се дължи основно на влошените лихвени условия на пазара.

3.7. Ипотечни облигации

През 2013 г. отново липсваше предлагане на този вид инструмент на капиталовия пазар в България. Стойността на инвестициите в ипотечни облигации е нулева, поради падежиране на облигационната емисия през годината. Към края на 2013 г. Фондът не притежава ипотечни облигации, които са издадени от банки с разрешение за дейност в България и представлява класически инструмент на банкова корпоративна облигация, обезпечена с ипотеки съгласно закона за ипотечните облигации.

3.8. Корпоративни облигации

Абсолютната стойност на корпоративните облигации намалява и се наблюдава слабо намаление на относителния дял в портфейла, в резултат на нарастването на активите за периода. Развитието на този пазарен сегмент привлече известен интерес от страна на инвеститорите спрямо 2012 г., търсейки по-голяма сигурност в инвестициите спрямо капиталовите инструменти и същевременно по-висока доходност от държавния или държавно гарантиран дълг. Реализираните обеми са все още значително по-ниски от постигнатите през 2008 г., от края на която настъпи рязко свиване на пазара поради увеличения риск по корпоративните дългове.

3.9. Общински облигации

Относителният дял продължава да е минимален при запазване на обема и структурата на портфейла поради липсата на развитие на този пазарен сегмент през годината.

3.10. Чуждестранни ценни книжа

Абсолютното изражение се увеличава с малко над 6% в резултат на активните действия по преструктуриране и управление на портфейла, а относителният дял намалява с малко под 2% основно поради увеличението на активите. Намалява се основно обемът на инвестициите в ДЦК на държави от и извън ЕС, както същевременно значително се увеличават инвестициите във взаимни фонове и акции.

3.11. Акции и дялове

Несигурността на капиталовите пазари намаля през 2013 г. Намаляха рисковете около целостта на Европейския валутен съюз, които съпровождаха пазара през предходната година. Това неизбежно се отрази предпазливо позитивно и на местния капиталов пазар. Тази обстановка наложи да продължи с намаляващ интензитет прилагането на плана за действие при криза. В резултат на възприетата активна стратегия по повод управлението на портфейла от акции и дялове и състоянието на фондовите пазари, се запази поддържането на относително нисък дял на акциите и дяловете в общата стойност на портфейла. Запазиха се инвестиции в ограничен кръг компании, подбрани на база финансови показатели, география, сектор и дивидентна политика.

3.12. Задължения

Текущите задължения намаляват значително и са съставени основно от задължения за такси към ПОК и задължения по инвестиции.

21.02.2014 г.

Мирослав Маринов

Изпълнителен директор

Даниела Петкова

Председател на УС

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ

за годината, приключваща на 31.12.2013 г.

	2013 BGN'000	2012 BGN'000
ПРИХОДИ		
Приходи от дивиденти	8,978	5,993
Приходи от лихви	54,281	55,832
Приходи от операции с ценни книжа	487,029	355,661
Приходи от операции с чуждестранна валута	97,064	85,393
Приходи от инвестиционни имоти	1,127	910
ВСИЧКО ПРИХОДИ	**648,479**	**503,789**
РАЗХОДИ		
Разходи по операции с ценни книжа	456,382	321,356
Разходи от обезценка на ценни книжа	901	783
Разходи по операции с чуждестранна валута	109,871	83,881
Разходи по инвестиционни имоти	360	723
ВСИЧКО РАЗХОДИ	**567,514**	**406,743**
ДОХОД	**80,965**	**97,046**

Приложения от 1 до 6 са неразделна част от финансовия отчет.

21.02.2014 г.

Съставител	Изпълнителен директор	Председател на УС	Одитор:
Недялка Кънчева	Мирослав Маринов	Даниела Петкова	БДО България ООД

Стоянка Апостолова, управител
ДЕС, регистриран одитор

Богданка Соколова, управител
ДЕС, регистриран одитор

БАЛАНС
към 31.12.2013 г.

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN'000	BGN'000
АКТИВИ		
Нетекущи активи		
Банкови депозити	74,769	196,917
Инвестиционни имоти	65,260	61,917
Всичко нетекущи активи	**140,029**	**258,834**
Текущи активи		
Парични средства и еквиваленти	339,809	107,154
Банкови депозити	150,838	49,123
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	175,905	196,922
Ценни книжа, приети за търговия на регулираните пазари за ценни книжа	237,318	259,129
Общински облигации	4,120	5,059
Ипотечни облигации	-	7,350
Инвестиции в чужбина	640,911	602,489
Вземания, свързани с инвестиции	11,311	13,288
Всичко текущи активи	**1,560,212**	**1,240,514**
ВСИЧКО АКТИВИ	**1,700,241**	**1,499,348**
ПАСИВИ		
Нетекущи пасиви		
Задължения към осигурени лица	1,698,383	1,497,448
Всичко нетекущи пасиви	**1,698,383**	**1,497,448**
Текущи пасиви		
Задължения към ПОД	1,330	1,263
Задължения, свързани с инвестиции	528	637
Всичко текущи пасиви	**1,858**	**1,900**
ВСИЧКО ПАСИВИ	**1,700,241**	**1,499,348**

Приложения от 1 до 6 са неразделна част от финансовите отчети.

21.02.2014 г.

Съставител	Изпълнителен директор	Председател на УС	Одитор:
Недялка Кънчева	Мирослав Маринов	Даниела Петкова	БДО България ООД
			Стоянка Апостолова, управител ДЕС, регистриран одитор
			Богданка Соколова, управител ДЕС, регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, приключваща на 31.12.2013 г.

	2013 /BGN'000/			**2012** /BGN'000/		
	Постъпления	**Плащания**	**Нетен поток**	**Постъпления**	**Плащания**	**Нетен поток**
Парични потоци от пенсионноосигурителна дейност						
Парични потоци, свързани с осигурени лица	245,656	2,019	243,637	225,173	1,453	223,720
Парични потоци от/към други пенсионни фондове	2,413	98,438	(96,025)	2,566	33,914	(31,348)
Парични потоци от/към пенсионноосигурителното дружество	2	27,574	(27,572)	3	25,375	(25,372)
Такси	-	27,556	(27,556)	-	25,366	(25,366)
Пенсионен резерв	-	17	(17)	-	6	(6)
Други	2	1	1	3	3	-
Парични потоци от дивиденти	7,773	-	7,773	5,913	-	5,913
Парични потоци от лихви	45,316	-	45,316	47,161	-	47,161
Парични потоци от сделки с инвестиции	826,132	775,088	51,044	1,454,137	1,759,954	(305,817)
Парични потоци от сделки с чуждестранна валута	34,517	22,813	11,704	28,642	36,146	(7,504)
Парични потоци от инвестиционни имоти	210	3,432	(3,222)	1,002	2,598	(1,596)
Изменение на паричните средства през периода			**232,655**			**(94,843)**
Парични средства в началото на периода			**107,154**			**201,997**
Парични средства в края на периода			**339,809**			**107,154**

Приложения от 1 до 6 са неразделна част от финансовите отчети.

21.02.2014 г.

Съставител	Изпълнителен директор	Председател на УС	Одитор:
Недялка Кънчева	Мирослав Маринов	Даниела Петкова	БДО България ООД
			Стоянка Апостолова, управител ДЕС, регистриран одитор
			Богданка Соколова, управител ДЕС, регистриран одитор

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ
за годината, приключваща на 31.12.2013 г.

1. Организация, дейност и резултати на Универсален пенсионен фонд Доверие

1.1. Организация

Универсален пенсионен фонд Доверие (Фондът, УПФ Доверие, УПФ) е регистриран на 13 февруари 2001 година с решение №610/2001 на Софийски Градски Съд.

Фондът е отделно юридическо лице, което се представлява пред трети лица и се управлява от Пенсионно-Осигурителна Компания Доверие (ПОК Доверие, Дружеството), представлявано заедно от двама изпълнителни директори, или заедно от един изпълнителен директор и председателя на Управителния съвет на Дружеството.

Общото събрание на акционерите на ПОК Доверие от 24 юни 2002 година взе решение за вливане на Българско пенсионно-осигурително дружество и управляваните от него фондове в Пенсионно-осигурителна компания Доверие и управляваните от нея съответни пенсионни фондове. След осъществяване на необходимите процедури на 20 май 2003 година Български универсален пенсионен фонд се вля в Универсален пенсионен фонд Доверие.

1.2. Дейност

Първите осигурителни вноски във Фонда се получават на 1 април 2002 година и се отнасят за 2002 г., тъй като вноските за универсален пенсионен фонд съгласно КСО стартират от 1 януари 2002 година. Към 31 декември 2013 година общият брой на членовете на УПФ Доверие по данни на КФН е 1,001,135.

Доходността от инвестирането на активите на УПФ Доверие за 2013 г. е 4.02% на годишна база (по данни на КФН).

2. Основни принципи на счетоводната политика

2.1. Счетоводни принципи и база на финансовите отчети

Универсален Пенсионен Фонд Доверие води своето счетоводство съгласно счетоводните принципи и методи, заложени в Закона за счетоводство, Наредба №9/19.11.2003 година за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионно осигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди, издадена от председателя на Комисията за финансов надзор (КФН) (Наредба № 9) и Международните стандарти за финансови отчети (МСФО).

Финансовите отчети на Фонда са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети (International Financial Reporting Standards (IFRS)). Международните стандарти за финансови отчети включват Международните стандарти за финансови отчети и тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти и Международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards(IAS)) и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС) и са приети от Комисията на Европейския съюз.

Нови стандарти, разяснения и изменения в сила от 1 януари 2013 година

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС са в сила за текущия отчетен период:

- Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане - изменения относно хиперинфлация и премахването на фиксирани дати за прилагащите за първи път МСФО, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  Измененията включват две промени в стандарта. Датата 1 януари 2004 г. е заменена с датата на преминаване към МСФО при сделки, свързани с отписване на активи и пасиви, и при определяне на справедливата стойност на финансови активи и пасиви, като се използват техники за оценяване. Втората промяна позволява на дружества след период на свръхинфлация да оценяват финансовите активи и пасиви, държани преди нормализирането на икономиката, по справедлива стойност и да я използва като приета стойност при изготвянето на първия отчет по МСФО.

- Изменения в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане" (издадени на 13 март 2012 година) - Правителствени заеми, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 4 март 2013 г., публикуван в ОВ на 5 март 2013 г.

  Изменението дава насоки как да се отчитат правителствените заеми с лихва по-ниска от пазарните нива при изготвянето на първия отчет по МСФО. То също добавя освобождаване от ретроспективно прилагане в съответствие с изискването на МСС 20.

- Изменения на МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване – нетиране на финансови активи и финансови пасиви – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 13 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  Новите оповестявания са свързани с количествена информация относно признати финансови инструменти, нетирани в отчета за финансово състояние, както и онези финансови инструменти, за които има споразумение за нетиране независимо от това дали те са нетирани.

- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност дефинира справедливата стойност като цена, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Стандартът уточнява, че справедливата стойност се базира на сделка, сключвана на основния пазар за активи или пасива или при липса на такъв – на пазара с най-благоприятни условия. Основният пазар е пазарът с най-голям обем и дейност за съответния актив или пасив.

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети – представяне на пера в друг всеобхватен доход – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2012 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г., публикуван в ОВ на 6 юни 2012 г.

  Измененията изискват представянето на отделните елементи на другия всеобхватен доход в две групи в зависимост от това дали те ще се прекласифицират в печалбата или загубата през

следващи периоди. Елементи, които не се прекласифицират, напр. преоценки на имоти, машини и съоръжения, се представят отделно от елементи, които ще се прекласифицират, напр. отсрочени печалби и загуби от хеджиране на парични потоци. Дружествата, избрали да представят елементите на другия всеобхватен доход преди данъци следва да показват съответната сума на данъците за всяка една от групите по отделно. Наименованието на отчета за всеобхватния доход е променено на „отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“, но могат да се използват и други заглавия. Измененията следва да се прилагат ретроспективно.

- Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – отсрочени данъци: възстановимост на активи, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  Стандартът изисква дружествата да оценяват отсрочените данъци, свързани с активи, в зависимост от начина, по който се очаква да бъде възстановена тяхната балансова стойност чрез използване или продажба. За инвестиционни имоти, отчитани по справедлива стойност съгласно МСС 40 Инвестиционни имоти, е трудно и субективно да се определи каква част от възстановяването ще се извърши чрез последващо използване или продажба. Изменението въвежда изключение от посочения принцип - опровержимото предположение, че балансовата стойност на посочените инвестиционни имоти ще бъде възстановена единствено чрез продажба. В резултат на изменението в стандарта ПКР 21 Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизируеми активи е отменено.

- Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица – подобрения при отчитането на доходите на персонала при напускане, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г., публикуван в ОВ на 6 юни 2012 г.

  Измененията на МСС 19 премахват метода на коридора и изискват представянето на финансовите разходи и приходи на нетна база. Актюерските печалби и загуби са преименувани на преоценки и следва да бъдат признати незабавно в другия всеобхватен доход. Те не се прекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Измененията се прилагат ретроспективно съгласно МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки.

- Изменения на различни стандарти (МСФО 1, МСС 1, МСС 16, МСС 32, МСС 34), произтичащи от Годишни подобрения 2009 - 2011 г. (издадени на 17 май 2012 година), в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приети от ЕС на 27 март 2013 г., публикувани в ОВ на 28 март 2013 г.

  Измененията на МСФО 1 пояснявят, че дадено предприятие може да приложи МСФО 1 повече от един път при определени обстоятелства. Въвежда се право на избор при прилагането на МСС 23 от датата на преминаване или по-ранна дата.

  Изменението на МСС 1 пояснява, че предприятия, които представят два сравнителни периода в отчета за финансовото състояние съгласно изискванията на МСС 8, не следва да включват информация за началните салда на предходния период в поясненията. В случай че ръководството представя по собствено желание допълнителна сравнителна информация в отчета за финансовото състояние или отчета за доходите, то и поясненията трябва да включват допълнителна информация.

  Изменението на МСС 16 пояснява, че резервни части и обслужващо оборудване се класифицират като имоти, машини и съоръжения, а не като материални запаси, когато е

приложима дефиницията за имоти, машини и съоръжения и те се използват за повече от една година.

Изменението на МСС 32 пояснява, че отчитането на данък печалба във връзка с разпределение на дивиденти и разходи по сделки със собствениците е в съответствие с МСС 12. Данък върху доходите във връзка с разпределение на дивиденти се признава в печалбата или загубата, докато данък върху доходите във връзка с разходи по сделки със собствениците се признава в собствения капитал.

Изменението на МСС 34 пояснява, че общата сума на активите и пасивите по сегменти се представя в междинния консолидиран финансов отчет, в случай че тази информация се предоставя регулярно на лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, и тя се е променила съществено в сравнение с оповестената информация в последния годишен консолидиран финансов отчет.

- КРМСФО 20 Разходи за отстраняване на повърхностния слой в производствената фаза на открита мина, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  Пояснението изисква съществуващи капитализираните разходи за отстраняване на повърхностния слой да бъдат рекласифицирани като компонент на актива, за който се отнася дейността по отстраняване на повърхностния слой. Ако няма разграничима част от рудното поле, към която този компонент може да бъде отненсен директно, той се признава в неразпределената печалба.

  Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Дружеството.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които са издадени от СМСС и са приети от ЕС, но все още не са в сила

- МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети" въвежда нова дефиниция на контрола, базирана на определени принципи, която следва да се прилага за всички инвестиции при определянето на базата за консолидация.

- МСФО 11 Съвместни ангажименти, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСФО 11 Съвместни ангажименти замества МСС 31 Дялове в съвместни предприятия и заменя трите категории „съвместно контролирани предприятия", „съвместно контролирани операции" и „съвместно контролирани активи" с две категории – „съвместни операции" и „съвместни предприятия". Изборът относно прилагането на метода на пропорционална консолидация при отчитането на съвместни предприятия вече не е допустим. Методът на собствения капитал е задължителен за прилагане при отчитането на всички съвместни предприятия.

- МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия е нов стандарт относно изискванията за оповестяване при всички форми на дялово участие в други предприятия, включително съвместни предприятия, асоциирани предприятия, дружества със специална цел и други неконсолидирани дружества.

- МСС 27 Индивидуални финансови отчети (ревизиран 2011 г.), в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСС 27 Индивидуални финансови отчети (ревизиран) се отнася вече само за индивидуални финансови отчети, изискванията за които не са съществено променени.

- МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия" (ревизиран 2011 г.) .), в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия (ревизиран) продължава да предписва метода на собствения капитал. Промени в обхвата на стандарта са извършени поради публикуването на МСФО 11 Съвместни ангажименти.

- Изменения на МСС 32 Финансови инструменти: представяне - нетиране на финансови активи и финансови пасиви, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 13 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  Изменението уточнява, че правото на нетиране на финансови активи и пасиви трябва да бъде в сила към момента, а не да възниква в зависимост от бъдещо събитие. То също така трябва да може да бъде упражнявано от всички страни в рамките на обичайната дейност, както и в случаи на неизпълнение, несъстоятелност или банкрут.

- Изменения на МСС 36 Обезценка на активи – Оповестяване на възстановимата стойност за нефинансови активи, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 19 декември 2013 г., публикуван в ОВ на 20 декември 2013 г.

  Търсеният ефект от изменението е да се намалят обстоятеслтвата, при които възстановимата стойност на активи или групи активи генериращи парични потоци се изисква да бъде оповестена, да се изяснят изискваните оповестявания и да се представи изричното изискване да се оповестява дисконтовия процент, който се използва при определяне на обезценката (или нейното възстановяване), където възстановимата стойност (базирана на справедлива стойност минус разходите при отписване) е определена чрез използването на техника на настоящата стойност.

- Изменения на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване – Новация на деривативи и продължаване на отчитането на хеджиране, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 19 декември 2013 г., публикуван в ОВ на 20 декември 2013 г.

Според измененията няма да бъде необходимо да се преустанови счетоводното отчитане при хеджиране, ако хеджиран деривatив е бил новиран, при условие че определени критерии са удволетворени. Новацията индикира събитие, при което първоначалните страни по деривatив са съгласни, че един или повече клирингови контрагенти заменят първоначалния контрагент, за да станат те новите контрагенти на всяка от страните. За да има полза от измененните насоки, новацията на централен контрагент трябва да е в резултат на закони и правила или от въвеждането на закони и правила.

- Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 11 Съвместни ангажименти и МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия – Ръководство за преминаване (издадени на 28 юни 2012 година) в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. приети от ЕС на 4 април 2013 г., публикувани в ОВ на 5 април 2013 г.

  Целта на измененията е да се предостави допълнително облекчение при преминаването към МСФО 10, МСФО 11 Съвместни ангажименти и МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия, чрез „ограничаване на изискването да бъде предоставяна коригирана сравнителна информация само за предходния сравнителен период". Също така, бяха направени изменения на МСФО 11 и МСФО 12, за да се елеминира изискването да бъде предоставяна сравнителна информация за периоди, предхождащи предходния период.

- Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия – Ръководство за преминаване и МСС 27 Индивидуални финансови отчети - отнасят се за инвестиционните предприятия (издадени на 31 октомври 2012 година) в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. приети от ЕС на 20 ноември 2013 г., публикувани в ОВ на 21 ноември 2013 г.

  Измененията определят изискванията за това, дадено дружество да бъде оценено като „инвестиционно дружество". Ако дадено дружество отговаря на дефиницията за инвестиционно дружество, не е позволено то да консолидира дъщерните си дружества и от него се изисква да измерва инвестициите си в тези дъщерни предприятия по справедлива стойност през печалба и загуба. Въпреки това от инвестиционното дружество все още ще се изисква да консолидира дъщерно дружество, когато дъщерното дружество извършва услуги, които се отнасят към инвестиционните дейности извършвани от инвестиционното дружество.

Документи издадени от СМСС/КРМСФО, които не са одобрени за прилагане от ЕС

Следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са одобрени за прилагане от ЕС и съответно не са взети пред вид от Дружеството при изготвянето на този финансов отчет.

- МСФО 9 Финансови инструменти (издаден на 12 ноември 2009 г.) и Допълнения към МСФО 9 и МСФО 7 Задължителна дата на влизане в сила и оповестявания за преминаването (издадени на 16 декември 2011 г.) , в сила от 1 януари 2015 г.; Отчитане на хеджирането и изменения на МСФО 9, МСФО 7 and МСС 39 (издадени на 19 ноември 2013 г.), все още не е приет от ЕС

  МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване" до края на 2010 г. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност или по справедлива стойност. Амортизираната стойност предоставя информация, която е полезна при вземането на решения,

относно финансови активи, които се държат основно с цел получаването на парични потоци, състоящи се от плащане на главница и лихва. За всички други финансови активи включително тези, държани за търгуване, справедливата стойност представлява най-подходящата база за оценяване. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Дружеството следва да оцени ефекта от измененията върху финансовия отчет. Въпреки това то не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и преди да може да се оцени техния цялостен ефект.

- Изменение в МСС 19 Доходи на наети лица – Планове с дефинирани доходи: Вноски от наетите лица (издадени на 21 ноември 2013 г.), в сила от 1 януари 2014. г.; все още не е прието от ЕС

  Изменението изяснява параграф 93 от МСС 19 Доходи на наети лица, който се отнася за отчитането на вноски от заети лица, определени в официалните условия на план с дефинирани доходи, чрез осигуряване на насоки за отчитането на вноски от наети лица относно услуга.

- Годишни подобрения 2010 - 2012 г. (издадени на 12 декември 2013 година), в сила от 1 юли 2014 г., все още не са приети от ЕС

  Изменението на МСФО 2 Плащане на базата на акции коригира дефинициите за „условие за придобиване" и „пазарно условие" и добавя дефиниции за „условие за резултат" и „условие за отработен трудов стаж" (които преди това бяха част от дефиницията за „условие за придобиване").

  Измененията на МСФО 3 Бизнес комбинации са по отношение на: отчитането на възнаграждения под условие при бизнес комбинация – уточнява се, че условно плащане, което е класифицирано като актив или пасив трябва да бъде измервано по справедлива стойност на всяка отчетна дата; сумарното представяне по оперативни сегменти – изисква се дружествата да оповестяват преценките, направени от ръководството при прилагане на критериите за сумарно представяне по оперативни сегменти.

  Изменението на МСФО 8 Оперативни сегменти изяснява, че предприятията трябва да предоставят равнение на общата сума на активите на отчетните сегменти с активите на предприятието, ако активите на сегментите се отчитат регулярно.

  Изменението на МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност изяснява, че с публикуването на МСФО 13 и с изменението на МСФО 9 и МСС 39, не е премахната възможността за оценяването на краткосрочни вземания и задължения без определен лихвен процент по тяхната фактурна стойност без дисконтиране, ако ефектът от липсата на дисконтиране не е съществен.

  Изменението на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения изяснява, че когато даден имот, машина или съоръжение е преоценен, брутната балансова (отчетна) стойност се коригира по начин, който е последователен с преоценката на балансовата стойност.

  Изменението на МСС 24 Оповестяване на свързани лица изяснява, че предприятие, което осигурява услуги свързани с ключов управленски персонал на отчитащото се предприятие или на дружеството майка на отчитащото се предприятие е свързано лице на отчитащото се предприятие.

Изменението на МСС 38 Нематериални активи изяснява, че когато нематериален актив е преоценен, брутната балансова (отчетна) стойност се коригира по начин, който е последователен с преоценката на балансовата стойност.

- Годишни подобрения 2011 - 2013 г. (издадени на 12 декември 2013 година), в сила от 1 юли 2013 г., все още не са приети от ЕС

  Изменението на МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане изяснява, че дружествата в първия си финансов отчет по МСФО имат избор между прилагането на съществуващ и в действие МСФО или ранно прилагане на нов или ревизиран МСФО, който не е все още задължително в действие, при положение че новият или ревизираният МСФО позволява ранно прилагане. От дружествата се изисква да прилагат едни и същи версии на МСФО по време на периодите, покрити от първия финансов отчет, съставен съгласно МСФО.

  Изменението на МСФО 3 Бизнес комбинации изяснява, че МСФО 3 изключва от обхвата си отчитането на формирането на съвместно предприятие във финансовите отчети на самото съвместно предприятие.

  Изменението на МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност изяснява, че обхватът на изключението към портфейла, дефиниран в параграф 52 на МСФО 13 включва всички договори, отчетени според обхвата на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване или МСФО 9 Финансови инструменти, без значение дали отговарят на дефиницията за финансови активи или финансови пасиви според МСС 32 Финансови инструменти: Представяне.

  Изменението на МСС 40 Инвестиционни имоти изяснява, че определянето на това, дали специфична транзакция отговаря на дефиницията, както за бизнес комбинация според МСФО 3 Бизнес комбинации, така и за инвестиционен имот според МСС 40 Инвестиционни имоти изисква отделното прилагане на двата стандарта независимо един от друг.

- КРМСФО 21 Налози (издадено на 20 Май 2013), в сила от 1 януари 2014 г., все още не е прието от ЕС
  КРМСФО 21 предлага насоки относно признаването на задължение за налог, наложен от правителство, както за налози, отчетени според МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, така и за тези, за които моментът и сумата на налога са несигурни. Разяснението покрива отчитането на изходящи потоци на ресурси, наложени на предприятия от правителство (включително правителствени агенции и подобни организации), в съответствие със закони и/или правила. Това обаче не включва данъци върху дохода (виж МСС 12 Данъци върху дохода), глоби и други наказания, задължения, възникващи от търговски схеми на емисии и изходящи потоци на ресурси, влизащи в обхвата на други стандарти. КРМСФО 21 идентифицира задължаващото събитие за признаване на задължение като дейността, която задейства плащането на налога в съответствие със съответната правна рамка. Разяснението изяснява, че „икономическата принуда" и принципа за действащо предприятие не създават или не предполагат, че задължаващото събитие се е случило.

Някои от стандартите и разясненията, посочени по-горе не са приложими за дейността на Фонда, поради което няма да окажат влияние върху финансовите отчети. За останалите към датата на съставянето на тези отчети ръководството на Фонда все още не е оценило потенциалните ефекти от тези промени върху финансовите отчети.

Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към края на отчетния период, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Приблизителните оценки и предположения се основават на историческия опит и фактори, които се считат за приложими. Действителните резултати могат да се различават от тези предположения.

Оценките и предположенията се преглеждат текущо.

Оценка на справедливата стойност

Фондът притежава инвестиционни имоти и финансови инструменти, които се оценяват и оповестяват по справедлива стойност (бел. 10). Входящите данни за определяне на справедливата стойност, използвани при методите за оценка, се категоризират в различни нива, според това, доколко са наблюдаеми:

- Ниво 1: Котирани (некоригирани) цени за идентични позиции на активен пазар

- Ниво 2: Входящи данни, различни от котираните цени включени в ниво 1, които са достъпни за наблюдение пряко или косвено

- Ниво 3: Ненаблюдаеми входящи данни

Класифицирането на отделна позиция съгласно горепосочените нива се базира на най-ниското ниво на използваните входящи данни, което има значителен ефект върху определянето на справедливата стойност. Преминаването на позиции от едно ниво в друго се признава в периода на възникване.

Основните счетоводни политики, прилагани при изготвянето на финансовите отчети, са посочени по-долу. Тези счетоводни политики са прилагани последователно през всички представени години, освен ако не е посочено друго.

2.2. Отчетна единица

Приложените финансовите отчети са представени в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго.

2.3. Парични средства

Паричните средства включват парични средства в брой, по сметки в банки, депозити с остатъчен срок до падежа от 3 месеца, както и начислените, но неполучени лихви към датата на баланса. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат в левова равностойност на база валутния курс към датата на операцията и се преоценяват към края на отчетния период, а от 1 юли 2004 година ежедневно, като се използва официалният курс на БНБ за деня. Към 31.12.2013 година те са представени по заключителния курс на БНБ.

Курсовите разлики от преоценката се третират като текущи финансови приходи и разходи за периода и се включват в отчета за доходите за текущата година.

2.4. Вземания

Вземанията се отчитат по номинална стойност. Вземанията са свързани с инвестициите /вземания на дължими към периода, но неполучени лихви, дивиденти и др./.

В случаите, когато има сключени договори за обратно изкупуване /репо-сделки/ и когато Фондът е приемаща страна на финансови активи, предмет на репо-сделки, в баланса се отразява вземане по репо-сделки. Обезпечение по сделката са ценните книжа, предмет на сделката. Възникналото вземане се оценява последващо по амортизирана стойност, определена чрез натрупване на полагащата се лихва. Ценните книжа, предмет на сделката не се включват като финансов актив в баланса и не се оценяват последващо.

Към края на всеки отчетен период ръководството на фонда прави преглед за обезценка на всички вземания, за да прецени дали съществуват индикации, че балансовата им стойност може да не бъде възстановима.

Към 31.12.2013 г. ръководството е направило преглед за обезценка и в резултат на този анализ са начислени разходи за обезценка в отчета за доходите.

2.5. Инвестиционни имоти

Първоначално инвестиционните имоти се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и разходите по сделката.

Последващи разходи – с последващите разходи, свързани с инвестиционните имоти, се коригира балансовата стойност, когато е вероятно УПФ да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия инвестиционен имот.

Последваща оценка – прилага се моделът на справедлива стойност. След първоначалното признаване, всеки отделен инвестиционен имот се отчита по справедлива стойност, като разликите, възникващи от промяната в справедливата стойност се признават като текущ финансов приход или разход.

Ръководството на Фонда назначава независими оценители, които да отговарят на законовите изисквания и да не:

1. притежават пряко или чрез свързани лица акции в пенсионноосигурителното дружество;

2. са членове на управителен или контролен орган на пенсионноосигурителното дружество;

3. са свързани лица с член на управителния или контролния орган на пенсионноосигурителното дружество или с лице, което притежава пряко или чрез свързани лица повече от 5 на сто от акциите на дружеството;

4. са продавачи на недвижимия имот, член на управителен или контролен орган, съдружник или акционер на продавача, както и свързано лице с продавача, с член на управителния или контролния му орган, с негов съдружник или акционер;

5. могат да бъдат повлияни от друга форма на зависимост или конфликт на интереси

2.6. Задължения

Текущите задължения се отчитат по номинална стойност. Текущите задължения на Универсален пенсионен фонд Доверие са във връзка с текущите инвестиции и от такси към Пенсионно осигурителното дружество.

Всички получени вноски от пенсионно осигурените лица се отчитат с датата на постъпване по сметка на Фонда и се третират като дългосрочни задължения.

2.7. Приходи от лихви

Приходите на УПФ се признават съгласно характеристиките на всеки финансов инструмент. Лихвите по депозити, ДЦК, корпоративните, общинските и ипотечни облигации са изчислени с натрупване към края на годината.

2.8. Приходи и разходи от операции с финансови активи и инструменти

Ценните книжа, държани за търгуване се преоценяват ежедневно до тяхната справедлива цена, като разликата се отчита като текущи приходи и разходи в отчета за доходите.

2.9. Приходи от инвестиционни имоти

След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, като разликите, възникващи от промяната в справедливата стойност се признават като текущ финансов приход или разход.

Приходите от наеми в резултат на оперативен лизинг се признават на база линейния метод за целия срок на лизинговия договор.

2.10. Преоценка на чуждестранни валути

Сделките в чуждестранна валута се оценяват в български лева по действащия в момента на сделката обменен курс на БНБ.

Валутно-курсовите разлики, възникващи при уреждането на сделки или отчитането на операции в чуждестранни валути по курсове, различни от тези, по които те са били първоначално оценени, се включват в отчета за доходите в момента на тяхното възникване.

Съгласно Наредба № 9, считано от 1 юли 2004 г. паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно по централния курс на БНБ.

2.11. Хеджиране

Съгласно възприетата инвестиционна политика, позициите в чуждестранна валута следва да бъдат хеджирани. Хеджирането се счита за ефективно, когато резултатите са в границите от 80 до 125 процента. През 2013 г. хеджиращи операции са извършвани чрез валутни форуърдни договори с няколко банки.

2.12. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Ползването на адекватна информация от финансовите пазари (банки–попечители, БФБ и финансово-информационни системи Reuters, Bloomberg) позволява определянето на справедливата

стойност на притежаваните от Фонда финансови инструменти, спазвайки изискванията на Наредба № 9.

2.13. Инвестиции

Инвестициите в ценни книжа се отчитат като ценни книжа, държани за търгуване и считано от 1 юли 2004 ежедневно се оценяват по справедлива стойност, съгласно изискванията на Наредбата № 9. Разликите от преоценката на инвестициите в ценни книжа се признават текущо в отчета за доходите като финансови приходи и разходи.

2.14. Събития след края на отчетния период

Събития, настъпили след датата, към която са съставени финансовите отчети, които дават допълнителна информация за състоянието на Фонда към тази дата (коригиращи събития) са отразени във финансовите отчети.

Събития, настъпили след датата, към която са съставени финансовите отчети, които не са коригиращи, се оповестяват в бележките към финансовите отчети, ако са съществени.

3. Нетни активи на пенсионния фонд

Нетните активи на УПФ към 31 декември 2013 и 2012 година, са както следва:

	Бележки	31.12.2013 BGN'000	31.12.2012 BGN'000
АКТИВИ			
Държавни ценни книжа България	3.1	175,905	196,922
Депозити в лева	3.2	230,670	228,437
Депозити във валута	3.3	32,447	47,603
Инвестиционни имоти България	3.4	65,260	61,917
Ипотечни облигации България	3.5	-	7,350
Корпоративни облигации България	3.6	112,311	155,367
Общински облигации България	3.7	4,120	5,059
Чуждестранни ценни книжа	3.8	640,911	602,489
Вземания, свързани с инвестиции	3.9	11,311	13,288
Акции, търгувани на БФБ – София и КИС	3.10	125,007	103,762
Разплащателни сметки в лева		145,669	23,349
Разплащателни сметки във валута		156,630	53,805
ОБЩО АКТИВИ		**1,700,241**	**1,499,348**
Минус: Задължения	3.11	(1,858)	(1,900)
ОБЩО НЕТНИ АКТИВИ		**1,698,383**	**1,497,448**

Инвестиции на Универсалния пенсионен фонд

Активите на Универсалния пенсионен фонд са инвестирани в балансиран портфейл от ДЦК, корпоративни и общински облигации, както и в банкови депозити, в акции/дялове, търгувани на регулираните пазари и в чуждестранни ценни книжа. Всички инвестиции са преоценени по пазарната стойност.

3.1. Държавни ценни книжа, издадени от Република България

През изминалата година Фондът намали незначително експозицията си в държавни ценни книжа, като в основна степен намалението е при деноминираните в лева облигации.

	31.12.2013 BGN'000	31.12.2012 BGN'000
Държавни ценни книжа, деноминирани в лева	75,364	89,729
Държавни ценни книжа, деноминирани в чуждестранна валута	100,541	107,193
Общо	**175,905**	**196,922**

Експозицията на Фонда в български държавни ценни книжа към 31.12.2013 г. е както следва:

Емитент	**ISIN**	**Лихвен купон**	**Валута**	**Номинал** /'000/	**Падеж**	**Пазарна стойност** /BGN'000/
Република България	BG2040008216	4.500%	BGN	5,840	16.01.2018	6,560
Република България	BG2040010212	5.000%	BGN	21,817	13.07.2020	25,144
Република България	BG2040011210	5.000%	BGN	24,156	19.07.2021	27,726
Република България	BG2040012218	5.000%	BGN	13,879	11.07.2022	15,934
Република България	XS0802005289	4.250%	EUR	22,665	09.07.2017	48,849
Република България	BG2040210218	5.750%	EUR	18,250	29.09.2025	43,127
Република България	BG2040112216	4.500%	EUR	1,930	18.01.2019	4,237
Република България	BG2030011113	4.000%	EUR	2,065	30.03.2016	4,328
Общо						**175,905**

Инвестициите в ДЦК са преоценени по пазарна стойност.

3.2 Банкови депозити в лева

Размерът на банковите депозити в лева на УПФ към 31 декември 2013 година възлиза на 230,670 хил. лева. Натрупаната лихва по тези депозити към 31 декември 2013 година в размер на 8,032 хил. лева е посочена в стойността на депозитите в баланса на Фонда. Среднопретегленият лихвен процент на база номиналната стойност на депозитите в лева с остатъчен срок до падеж от повече от един месец е в размер на 4.71%.

Банка	**Валута**	**Номинал-на стойност** /'000/	**Падеж**	**Стойност** /BGN'000/	**Кредитен рейтинг**	**Рейтингова агенция**
УниКредит Булбанк АД	BGN	5,400	01.02.2014	5,671	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	8,488	31.03.2014	9,279	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	13,909	12.06.2014	14,990	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	17,474	30.06.2014	18,793	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	4,245	12.03.2014	4,657	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	4,670	10.03.2014	5,125	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	3,183	17.03.2014	3,491	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	8,488	24.03.2014	9,288	BBB	S & P
Райфайзенбанк ЕАД	BGN	11,914	07.05.2014	12,269	Ba2	Moody's
Райфайзенбанк ЕАД	BGN	11,897	28.10.2014	12,020	Ba2	Moody's
Райфайзенбанк ЕАД	BGN	5,948	03.11.2014	6,005	Ba2	Moody's
Райфайзенбанк ЕАД	BGN	7,000	08.12.2014	7,016	Ba2	Moody's
Райфайзенбанк ЕАД	BGN	31,532	27.10.2014	31,863	Ba2	Moody's
Алианц Банк България АД	BGN	16,900	29.05.2015	17,214	BBB+	Fitch
Алианц Банк България АД	BGN	10,000	07.10.2015	10,070	BBB+	Fitch
Прокредит Банк АД	BGN	10,528	09.05.2014	10,873	BB+	Fitch
Прокредит Банк АД	BGN	11,060	23.05.2014	11,401	BB+	Fitch
Алианц Банк България АД	BGN	15,000	21.11.2014	15,582	BBB+	Fitch
МКБ Юнионбанк АД	BGN	10,000	04.12.2014	10,025	BB-	Fitch
МКБ Юнионбанк АД	BGN	15,000	04.01.2015	15,038	BB-	Fitch
Общо				**230,670**		

3.3 Банкови депозити във валута

Размерът на банковите депозити във валута на УПФ към 31 декември 2013 година възлиза на 16,400 хил. евро (32,075 хил. лв.). Натрупаната лихва по тези депозити към 31 декември 2013 година в размер на 372 хил. лева е посочена в стойността на депозитите в баланса на Фонда. Среднопретегленият лихвен процент на база номиналната стойност на депозитите в евро е в размер на 3.00%.

Банка	Валута	Номинална стойност /'000/	Падеж	Стойност /BGN'000/	Кредитен рейтинг	Рейтингова агенция
Българска банка за развитие АД	EUR	16,400	12.08.2015	32,447	BBB-	Fitch
Общо				**32,447**		

3.4. Инвестиционни имоти

Към 31 декември 2013 година Универсален пенсионен фонд Доверие притежава инвестиционни имоти в размер на 65,260 хил. лв., разпределени както следва:

Описание	Дата на придобиване	Местонахождение на имота	Цена на придобиване /BGN'000/	Справедлива стойност /BGN'000/
УПИ	23.11.2007	с. Св. Влас	1,938	2,624
Имот Несебър - право на строеж	30.11.2010	с. Св. Влас	3,389	3,357
УПИ	23.11.2007	с. Св. Влас	10,392	10,397
Имот Несебър - право на строеж	21.12.2011	с. Св. Влас	11,520	11,699
Имот Несебър	29.01.2009	гр. Несебър	8,233	9,498
УПИ	30.04.2009	гр. Разлог	1,682	845
Жилищен комплекс	30.04.2009	гр. Разлог	9,684	10,788
Земя и офис сграда	01.06.2010	гр. София	15,372	15,967
Разходи за придобиване на инвестиционни имоти			85	85
Общо				**65,260**

Оценката на инвестиционните имоти по справедлива стойност към 31 декември 2013 година и 31 декември 2012 година е извършена от независими външни оценители от Брайт Консулт ООД с подходяща квалификация и дългогодишен опит в оценяването на подобни имоти. Справедливата стойност на инвестиционните имоти е категоризирана като повтаряща се оценка по справедлива стойност в ниво 3. Връзката между методите за оценка и съществените ненаблюдаеми входящи

данни и между ключовите ненаблюдаеми входящи данни и справедливата стойност е посочена в бел. 6. Финансови инструменти и инвестиционни имоти - Управление на риска.

3.5. Ипотечни облигации

През 2013 г. отново липсваше предлагане на този вид инструмент на капиталовия пазар в България. Стойността на инвестициите в ипотечни облигации е нулева, поради падежиране на облигационната емисия през годината. Към края на 2013 г. Фондът не притежава ипотечни облигации, които са издадени от банки с разрешение за дейност в България и представляват класически инструмент на банкова корпоративна облигация, обезпечена с ипотеки съгласно закона за ипотечните облигации.

Корпоративни облигации

Развитието на този пазарен сегмент привлече известен интерес от страна на инвеститорите спрямо 2012 г., търсейки по-голяма сигурност в инвестициите спрямо капиталовите инструменти и същевременно по-висока доходност от държавния или държавно гарантиран дълг. Реализираните обеми са все още значително по-ниски от постигнатите през 2008 г., от края на която настъпи рязко свиване на пазара поради увеличения риск по корпоративните дългове.

Значителна част от облигациите са приети за търговия на облигационния сегмент на БФБ – София, като за останалите съществува ангажимент от страна на емитента за листването им на фондовата борса.

Съгласно действащото законодателство корпоративните облигации се оценяват ежедневно по справедлива стойност, която най-често е обявената цена «купува» на БФБ - София.

Корпоративни облигации

Емитент	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Пазарна стойност /BGN'000/	Обезпечение
Ти Би Ай Кредит АД*	BG2100014088	6.500%	EUR	9,400	27.06.2015	5,860	да
Артекс Инженеринг АД*	BG2100016083	3 m. EURIBOR+ 3.000%, min 7.500%	EUR	3,650	03.04.2020	7,035	да
Пи Ви Инвестмънтс ЕАД	BG2100007124	6.900%	EUR	6,825	04.05.2022	12,390	да
ХипоКредит АД*	BG2100038079	6 m. EURIBOR+ 3.250%, min.7.500%	EUR	3,934	18.12.2017	5,650	да
Виена Реал Естейт ЕАД	BG2100010128	7.000%	EUR	5,000	15.06.2020	8,993	да
ХипоКредит АД*	BG2100018089	6 m. EURIBOR+ 3.125%, min. 7.000%	EUR	4,770	30.06.2018	6,689	да
Алфа Финанс Холдинг АД*	BG2100010094	8.500%	EUR	2,692	10.02.2016	3,888	да
България Платиниум Груп ЕАД	BG2100007074	7.850%	EUR	4,908	12.04.2017	7,184	да
Корпоративна Търговска Банка АД	XS0834163601	8.250%	USD	4,170	08.08.2014	6,035	не
Индустриален Холдинг България АД	BG2100006134	6.500%	BGN	6,285	18.04.2015	6,271	не
Пи Ви Инвестмънтс ЕАД	BG2100006126	6.900%	EUR	2,447	04.05.2022	4,459	да
Феърплей Пропъртис АДСИЦ	BG2100030068	6 m. EURIBOR+ 4.000%, min. 7.250%	EUR	1,928	15.08.2014	2,141	да
Агро Финанс АДСИЦ	BG2100014112	8.000%	EUR	1,960	04.08.2016	4,016	да
Интеркапитал Пропъртис АДСИЦ*	BG2100019079	7.250%	EUR	900	14.08.2018	1,114	да
Феърплей Пропъртис АДСИЦ	BG2100002133	3 m. EURIBOR+ 5.500%, min. 6.500%	EUR	1,000	31.01.2021	1,836	да

Корпоративни облигации (продължение)

Емитент	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Пазарна стойност /BGN'000/	Обезпечение
Б.Л. Лизинг АД	BG2100021125	3 m. EURIBOR+ 6.000%	EUR	1,250	01.11.2017	2,463	да
И Ар Джи Капитал - 3 АДСИЦ	BG2100002125	10.500%	EUR	830	21.02.2015	960	да
България Платиниум Груп ЕАД	BG2100021083	8.700%	EUR	993	22.05.2017	1,299	да
Източна газова компания АД	BG2100017065	5.000%	EUR	230	26.12.2015	384	да
Флорина България АД	BG2100023071	7.250%	EUR	5,722	14.03.2020	9,232	да
Общо						**97,899**	

*Емисии, чиито оригинални условия са били променени по повод преструктуриране през 2013 г.

Корпоративни инфраструктурни облигации

Емитент	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Пазарна стойност /BGN'000/	Обезпечение
Българска банка за развитие АД	BG2100014104	4.800%	EUR	1,000	30.12.2015	2,015	не
Българска банка за развитие АД	BG2100005102	5.000%	EUR	6,000	15.05.2015	12,397	не
Общо						**14,412**	

3.7. Общински облигации

Пазарът на общински облигации все още не е достатъчно развит поради липса на достатъчно информация за възможностите, които тази форма на финансиране предлага, като се очакваше той да се развива значително през годината и във връзка с участие в проекти, финансирани както от държавата, така и от фондовете на ЕС.

Световната финансова криза допълнително ограничава възможностите на общините да емитират дълг, което заедно с липсата на достатъчен технически и експертен ресурс и проблемите около оползотворяването на фондовете на ЕС ще бъде пречка тази алтернативна форма на финансиране да бъде максимално използвана.

Съгласно действащото законодателство общинските облигации се оценяват ежедневно по справедлива стойност, която най-често е или обявената цена «купува» на БФБ – София или оценка по метода на дисконтираните парични потоци.

Емитент	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Пазарна стойност /BGN'000/	Обез-пече-ние	Креди-тен рейтинг на емитен-та	Рейтин-гова агенция
Община Свиленград	BG2100 007108	7.000%	EUR	2,240	21.06.20	3,524	да	-	-
Община Дупница	BG2100 003099	8.750%	EUR	1,332	28.07.15	596	да		
Общо						**4,120**		-	-

3.8. Чуждестранни ценни книжа

Относителният дял на чуждестранните ценни книжа се е увеличил през 2013 г. Намаление се наблюдава при инвестициите в ДЦК както на държави от ЕС, така и на държави извън ЕС. Значително увеличение се наблюдава при инвестициите във взаимни фондове и акции. Индивидуалните инвестиции (облигации) също бележат ръст, като по-голямата част на ръста се дължи на увеличените инвестиции в чуждестранни корпоративни облигации, регистрирани за търговия на регулиран пазар в ЕС. В резултат на активните действия по преструктуриране на портфейла в отговор на относително позитивните икономически данни и като че ли отминаваща дългова криза, фондът предприе политика към внимателно увеличение на експозицията към акции и дялове в индексни и взаимни фондове.

Долуизложената таблица представя инвестициите на Универсален пенсионен фонд в чуждестранни ценни книжа към 31 декември 2013 година.

	31.12.2013 BGN'000	31.12.2012 BGN'000
ДЦК на държави от ЕС	276,828	420,758
ДЦК на държави извън ЕС	7,087	48,266
Индивидуални инвестиции (облигации)	136,899	77,233
Индексни и взаимни фондове	138,916	5,666
Акции	81,181	50,566
Общо	**640,911**	**602,489**

3.8.1. Държавни или държавно гарантирани ценни книжа на държави от ЕС

Емитент	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Пазарна стойност /BGN'000/
Република Румъния	XS0972758741	4.625%	EUR	3,000	18.09.2020	6,189
Република Румъния	XS0495980095	5.000%	EUR	23,110	18.03.2015	48,811
Република Румъния	XS0638742485	5.250%	EUR	9,100	17.06.2016	19,647
Република Румъния	XS0852474336	4.875%	EUR	12,500	07.11.2019	26,271
Република Румъния	XS0371163600	6.500%	EUR	9,256	18.06.2018	21,301
Република Литва	XS0327304001	4.850%	EUR	27,600	07.02.2018	61,815
Република Литва	XS0212170939	3.750%	EUR	1,550	10.02.2016	3,282
Република Литва	XS0602546136	6.125%	USD	500	09.03.2021	818
Република Хърватия**	XS0776179656	6.250%	USD	28,310	27.04.2017	43,221
Република Хърватия**	XS0525827845	6.625%	USD	2,000	14.07.2020	3,118
Република Хърватия**	XS0431967230	6.500%	EUR	4,800	05.01.2015	10,383
Република Хърватия**	XS0645940288	5.875%	EUR	7,900	09.07.2018	17,055
Хърватска банка за възстановяване и развитие*	XS0961637542	6.000%	EUR	7,500	08.05.2020	14,917
Общо						**276,828**

* Облигациите на Хърватска банка за възстановяване и развитие са класифицирани като държавни ценни книжа поради факта, че емисията има експлицитна държавна гаранция.
** Държавните облигации на Република Хърватия са квалифицирани като емитирани от държави членки на ЕС, тъй като считано от 01.07.2013 г. Република Хърватска е равноправен

член на ЕС. Във финансовия отчет за 2012 г. облигациите са били квалифицирани като държавни ценни книжа на държави извън ЕС.

Инвестициите в ДЦК са преоценени по пазарна стойност.

3.8.2. Държавни ценни книжа на държави извън ЕС

Емитент	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Пазарна стойност /BGN'000/
Бразилия	US105756BU30	2.625%	USD	5,700	05.01.2023	7,087
Общо						**7,087**

Инвестициите в ДЦК са преоценени по пазарна стойност.

3.8.3 Индивидуални инвестиции (облигации)

Емитент	ISIN	Инвести-ционен кредитен рейтинг	Рейтин-гова агенция	Валута	Номинал /'000/	Пазарна стойност /BGN'000/
Akbank TAS	USM0375YAK49	BBB	Fitch	USD	2,000	2,533
Aspen Energy	XS0363980607	A	Moody's	EUR	4,850	10,304
DEWAAE	XS0504040725	BBB-	Moody's	USD	1,950	3,054
City of Bucharest	XS0222425471	BBB-	Fitch	EUR	6,100	12,459
PKO Finance	XS0783934085	A-	S&P	USD	5,800	8,292
BestInvest - Societe Generale	DE000SG5YBZ5	A	Moody's	EUR	1,350	2,572
Severstal OAO	XS0841671000	BB+	S&P	USD	5,025	6,992
LAFARGE SA	XS0307005545	BB+	S&P	EUR	1,350	2,985
Renault S. A.	FR0011568963	BB+	S&P	EUR	1,480	3,004
Wendel SA	FR0011321256	BB+	S&P	EUR	1,950	4,327
Peugeot S.A	FR0010957282	BB-	S&P	EUR	1,450	3,010
Finmec Finance SA	XS0861828407	BB+	S&P	EUR	2,030	4,110
Schaeffler Finance	XS0741938624	BB-	S&P	EUR	2,250	5,220
Arcelormittal	XS0559641146	BB+	S&P	EUR	850	1,862
Arcelormittal	XS0431928414	BB+	S&P	EUR	850	2,092
HeidelbergCement	XS0458685913	BB+	Fitch	EUR	1,140	2,868
Faurecia	XS0704870392	BB-	Moody's	EUR	1,400	3,267
Lukoil INTL FINANCE	XS0919502434	BBB	S&P	USD	1,500	2,162
Lukoil INTL FINANCE	XS0461926569	BBB	S&P	USD	3,000	4,959
VTB Bank	XS0365923977	BBB	S&P	USD	4,500	7,005
VIMPELCOM	XS0889401054	BB	S&P	USD	7,700	11,153
MMC Finance	XS0982861287	BBB-	S&P	USD	4,200	5,992
EDP Finance	XS0831842645	BB+	S&P	EUR	850	1,848

Индивидуални инвестиции - продължение						
EP Energy	XS0808636244	BBB-	Fitch	EUR	3,000	6,107
GAZPROM	XS0906946008	BBB-	S&P	EUR	4,000	8,028
GAZPROM NEFT	XS0922296883	BBB-	S&P	EUR	2,125	4,202
TURKIYE GARANTI BANKASI	USM8931TAA71	BBB	Fitch	USD	4,600	6,492
Общо						**136,899**

3.8.4. Индексни и взаимни фондове

Емитент	ISIN	Брой	Валута	Пазарна стойност /BGN'000/
CAC 40	FR0007052782	152,400.0000	EUR	12,700
DAXEX	DE0005933931	81,700.0000	EUR	13,691
Vanguard REIT ETF	US9229085538	714,559.0000	USD	65,868
SCHRODER European Large Cap	LU0106237315	27,419.2151	EUR	12,554
SCHRODER EUROZONE EQUITIES	LU0106235459	483,311.5183	EUR	29,190
Pioneer EU Commodities Alpha Fund	LU0313643966	3,199.6264	EUR	4,913
Общо				**138,916**

3.8.5. Акции

Географско разпределение	Валута	Брой емитенти	Индекс	Сума /BGN'000/	Най-голяма единична експозиция /BGN'000/
Европа	CHF	3	Stoxx Europe 600	20,964	11,400
САЩ	USD	14	DJIA, S&P 500	60,217	5,663
Общо				**81,181**	

Инвестициите в чуждестранни акции са ориентирани изцяло в Европа и САЩ. Акциите в портфейла предлагат атрактивна дивидентна доходност и същевременно по-малка волативност от основните индекси. По този начин се подобрява доходността на портфейла, като същевременно се ограничава в максимална степен пазарният риск.

3.8.6. Таблица по матуритети на ценните книжа

Долуизложената таблица представя матуритетната структура по пазарна стойност на ценните книжа към 31 декември 2013 година.

Падеж	до 1 месец	от 1 до 6 месеца	от 6 месеца до 1 година	от 1 до 5 години	над 5 години	Общо
ДЦК в лева	-	-	-	6,560	68,804	75,364
ДЦК в евро	-	-	-	53,177	47,364	100,541
Корпоративни облигации в евро	-	-	2,141	53,919	43,945	100,005
Корпоративни облигации в лева	-	-	-	6,271	-	6,271
Корпоративни облигации в долари	-	-	6,035	-	-	6,035
Общински облигации в евро	-	-	-	596	3,524	4,120
Чуждестранни корпоративни, общински и държавни облигации в долари	-	-	-	55,442	57,436	112,878
Чуждестранни корпоративни, общински и държавни облигации в евро	-	2,572	-	242,764	62,600	307,936
Общо	**-**	**2,572**	**8,176**	**418,729**	**283,673**	**713,150**

3.9. Вземания, свързани с инвестиции

Към 31.12.2013 г. Фондът има вземания, свързани с инвестиции в размер на 11,311 хил. лв. /2012 г.: 13,288 хил. лв./.

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN'000	BGN'000
Вземане, свързано с ценни книжа*	8,007	7,846
Минус обезценка	(1,637)	(739)
Вземане, свързано с репо-сделки	-	2,502
Вземане, свързано с инвестиционни имоти	1,914	2,666
Хеджиране	208	310
Лихвено плащане и падеж на главница	1,347	421
Дивиденти	1,470	281
Други	2	1
Общо	**11,311**	**13,288**

Към 31.12.2013 г. начислената обезценка на вземания,свързани с инвестиции е както следва:

	31.12.2013	**31.12.2012**
	BGN'000	BGN'000
В началото на годината	739	-
Начислена обезценка	901	783
Отписана обезценка	-	(44)
Възстановена обезценка	(3)	-
В края на годината	**1,637**	**739**

*Като вземане са посочени следните облигационни емисии:

- Емисия облигации с емитент Ален Мак АД, BG 2100024061 (първа емисия). Емисията облигации е обезценена през 2012 г. на база тест за обезценка и приложен модел за очакваните парични потоци във времето, дисконтирани с купонния лихвен процент, като е формирана обезценка в размер на 739 хил. лв. до очакваната възстановимата стойност. Обезценяването по емисия облигации с емитент Ален Мак АД, ISIN BG2100007090 (втора емисия) е закрито изцяло през 2013 г. в резултат на проведен в началото на 2013 г. търг, на който са продадени патенти, лицензии, фирмените и търговски марки на емитента.

- Емисия облигации с емитент Хлебни изделия Подуяне АД, обезценена в края на 2013 г. на база тест за обезценка и приложен модел за очакваните парични потоци във времето, дисконтирани с купонния лихвен процент, като е формирана обезценка в размер на 481 хил. лв. до очакваната към момента на обезценката възстановима стойност.

- Емисия облигации с емитент Бросс Холдинг АД, обезценена в края на 2013 г. след отчитане на сложността на юридическия казус и по-конкретно възникналите усложения във връзка с обезпечението по облигационната емисия, находящо се в гр. Силистра, като е формирана обезценка в размер на 420 хил. лв. до очакваната към момента на обезценката възстановима стойност.

Ръководството счита, че са приложени консервативни допускания и вероятността реализацията на имуществото предмет на обезпечение по облигационните емисии да се осъществи по-рано, както и паричните потоци да са в по-висок размер е значителна. Допълнителни оповестявания могат да бъдат намерени в бележка 5 раздел Кредитен риск.

3.10. Акции и дялове на местни емитенти

Подобряващите се икономически показатели в международен план и връщането на инвеститорите на капиталовите пазари през 2013 г. се отрази положително и на местния капиталов пазар, като основните индекси реализираха двуцифрени доходности. Намалените лихвени пороценти по банковите депозити до исторически ниски нива провокира инвеститорите да се завърнат на БФБ и да търсят подходящи инвестиционни възможности.

Съгласно действащото законодателство, акциите се оценяват ежедневно по справедлива стойност, която най-често е средно-аритметична от обявената цена «купува» и средно-претеглената цена от търговията за деня на БФБ-София.

Портфейлът от индивидуални акции на УПФ към 31 декември 2013 година се състои от 24 емитента - водещи местни компании. Общата сума на инвестициите е в размер на 103,155 хил.

лв. /31.12.2012 г.- 81,540 хил. лв./. Най-голямото изложение към един емитент е в размер на 34,759 хил. лв. /31.12.2012 г. - 21,643 хил. лв./.

Вложенията в акции/дялове на местни фондове са в общо 13 фонда за сумата от 21,852 хил. лв. /31.12.2012 г. – 22,222 хил. лв./.

3.11. Задължения на Универсалния пенсионен фонд

Към 31 декември 2013 година Универсалният пенсионен фонд има краткосрочно задължение към Пенсионно-осигурителна компания Доверие в размер 1,330 хил. лв., представляващи дължимата инвестиционна такса за месец декември 2013 година, 17 хил. лв., свързани с хеджиращите инструменти, 200 хил. лв., свързани с инвестиционни имоти и 311 хил. лв., свързани с ценни книжа.

4. Оперативна дейност на Универсалния пенсионен фонд

Оперативната дейност на УПФ към 31 декември 2013 и 2012 година е, както следва:

	31.12.2013	**31.12.2012**
	BGN'000	BGN'000
Нетни активи на фонда към 1 януари	1,497,448	1,233,634
Платени вноски, без такси	233,975	213,573
Прехвърлени от други фондове	34,305	20,090
Намалени: С плащания към членове и пенсионери без такси	(2,037)	(1,462)
Намалени: С прехвърлени към други фондове	(130,331)	(51,795)
Нетни приходи от търговия и инвестиции	80,965	97,046
Общо активи на фонда преди инвестиционна такса	**1,714,325**	**1,511,086**
Намалени: С инвестиционна такса	(15,942)	(13,638)
Нетни активи на фонда към 31 декември	**1,698,383**	**1,497,448**

4.1 Нетни приходи от търговия с инвестиции

Долуизложената таблица представя дохода за разпределение за осигурените лица по видове инвестиции:

	2013 BGN'000	2012 BGN'000
Приходи (разходи)		
ДЦК и корпоративни облигации	12,684	45,536
Лихви по депозити и разплащателни сметки	15,893	20,543
Общински облигации	181	632
Ипотечни облигации	74	1,248
Чуждестранни ценни книжа	7,876	34,344
Акции	31,066	(4,087)
Хеджиране	12,349	(1,671)
РЕПО сделки	76	314
Инвестиционни имоти	766	187
Нетни приходи преди инвестиционна такса	**80,965**	**97,046**

5. Събития след края на отчетния период

Няма значими събития, настъпили между отчетната дата и датата на съставяне на баланса, които да променят финансовите отчети към 31.12.2013 г.

6. Финансови инструменти и инвестиционни имоти - Управление на риска

Предвид същността на УПФ, единствено притежаваните финансови инструменти определят състоянието и представянето на Фонда. Рисковете, произтичащи от финансовите инструменти могат да бъдат разделени основно на:

- Кредитен риск;
- Промяна в пазарната стойност или в паричния поток във връзка с промени в лихвените проценти;
- Валутен риск;
- Други пазарни рискове;
- Ликвиден риск;
- Политически риск;
- Регулаторен риск.

Както и други сходни инвестиционни схеми, УПФ е изложен на рискове, произтичащи от използването на финансови инструменти. В следващите пояснителни бележки са описани целите, политиките и процесите за управление на тези рискове, както и използваните методи за измерването им. Допълнително количествена информация, относима към рисковете може да бъде намерена по-долу.

През отчетния период не са настъпвали съществени изменения в експозицията на фонда към рисковете, относими към финансовите инструменти, целите, политиките и процесите при управлението им и използваните методи за измерването им, освен ако не е указано изрично по-долу.

Основни финансови инструменти

Основните финансови инструменти, използвани от УПФ и които формират рисковата експозиция са както следва:

- Вземания;
- Пари и парични еквиваленти.
- Депозити;
- Държавни ценни книги;
- Облигации (корпоративни, общински, ипотечни);
- КИС;
- Акции.

Разпределение на финансовите инструменти по категории според отчитането им

Финансови активи

	По справедлива стойност през печалба/загуба		Вземания		Налични за продажба	
	31.12.2013	**31.12.2012**	**31.12.2013**	**31.12.2012**	**31.12.2013**	**31.12.2012**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и еквиваленти	-	-	-	-	339,809	107,154
Вземания	-	-	11,103	12,977	-	-
Финансови деривати	208	310	-	-	-	-
Депозити	-	-	-	-	225,606	246,040
ДЦК	459,819	665,948	-	-	-	-
Ипотечни облигации	-	7,350	-	-	-	-
Общински облигации	16,579	25,387	-	-	-	-
Корпоративни облигации	236,750	212,271	-	-	-	-
КИС	160,768	27,888	-	-	-	-
Акции	184,338	132,106	-	-	-	-
Имоти	65,260	61,917	-	-	-	-
Общо	**1,123,722**	**1,133,177**	**11,103**	**12,977**	**565,415**	**353,194**

Финансови пасиви

	По справедлива стойност през печалба/загуба		По амортизируема стойност	
	31.12.2013	**31.12.2012**	**31.12.2013**	**31.12.2012**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения	-	-	1,841	1,696
Финансови деривати	17	204	-	-
Общо	**17**	**204**	**1,841**	**1,696**

Разпределение на финансовите активи по нива на чувствителност в йерахията на справедливата стойност (според източника и входящите данни за определяне на справедливата стойност)

	Ниво 1		Ниво 2		Ниво 3	
	31.12.2013	**31.12.2012**	**31.12.2013**	**31.12.2012**	**31.12.2013**	**31.12.2012**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи						
ДЦК	459,819	665,948	-	-	-	-
Ипотечни облигации	-	-	-	7,350	-	-
Общински облигации	12,459	20,328	-	-	4,120	5,059
Корпоративни облигации	172,114	144,889	47,787	33,949	16,849	33,433
КИС	160,768	27,888	-	-	-	-
Акции	184,338	132,106	-	-	-	-
Финансови деривати	-	-	208	310	-	-
Имоти	-	-	-	-	65,260	61,917
Общо	**989,498**	**991,159**	**47,995**	**41,609**	**86,229**	**100,409**
Финансови пасиви						
Финансови деривати	-	-	17	204	-	-
Общо	**-**	**-**	**17**	**204**	**-**	**-**

Движения през 2013 г.

1. Корпоративни облигации на стойност 9,611 хил. лв. към 31.12.2012 г. от ниво 1 са преминали през 2013 г. в ниво 2 на корпоративните облигации. Причината е, че към 31.12.2013 г. те вече не се оценяват на база оферта купува на БФБ.

2. Корпоративни облигации на стойност 10,117 хил. лв. към 31.12.2012 г. от ниво 3 са преминали през 2013 г. в ниво 1 на корпоративните облигации. Причината е, че към 31.12.2013 г. те вече се оценяват на база оферта купува на БФБ.

3. Корпоративни облигации на стойност 2,488 хил. лв. към 31.12.2013 г. от ниво 3 са преминали през 2013 г. в ниво 2 на корпоративните облигации. Причината е регистрацията им за търговия на БФБ - София АД през 2013 г.

Стойност на финансовите активи, включени в ниво 3 към 31.12.2013 г.

	2013	**2012**
	BGN'000	BGN'000
Начално салдо	**100,409**	**75,830**
Печалби/загуби, отразени в отчета за доходите	(185)	201
Покупки	3,208	34,226
Продажби	(1,844)	(4,750)
Погасяване	(2,754)	(1.154)
Трансфериране в/от ниво 1 и ниво 2	(12,605)	(3,944)
Крайно салдо	**86,229**	**100,409**

Фондът използва следните техники за оценка при определяне на справедливата стойност на финансовите активи:

Финансов инструмент	**Техники за оценка**	**Значителни данни от нерегулиран източник (само Ниво 3)**	**Връзка между ключови данни от нерегулиран източник и справедливата стойност (само Ниво 3)**
Валутни форуърди	Справедливата стойност на валутните форуърди се определя на база разликата между договорения форуърден валутен курс и валутния курс на БНБ за съответния ден.		
Корпоративни облигации	Справедливата стойност на корпоративните облигации се определя на база метода на дисконтираните парични потоци.	- очаквани парични потоци - доходност до падеж на облигация аналог (7.35%) - рискова премия/ дискаунт (-1.2%)	Увеличаване на очакваните парични потоци ще доведе до увеличаване на справедливата стойност. Увеличаване на доходността до падеж на облигацията аналог и на рисковата премия ще до доведе до намаляване на справедливата стойност
Общински облигации	Справедливата стойност на общинските облигации се определя на база метода на дисконтираните парични потоци.	- очаквани парични потоци - доходност до падеж на облигация аналог (от 0.55% до 2.82%) - рискова премия/ дискаунт (от 0.7% до +2,3%)	Увеличаване на очакваните парични потоци ще доведе до увеличаване на справедливата стойност. Увеличаване на доходността до падеж на облигацията аналог и на рисковата премия ще до доведе до намаляване на справедливата стойност

Имоти	Комплекс от приложими методи използване от независим оценител.	Метод на сравнителните продажби за определяне стойността на земята / Метод на разходите за определяне стойността на сградния фонд	При покачване на пазарните цени на използваните за сравнение имоти, стойността на оценявания имот ще нарасне.

Цели, политики и процеси

Управителният съвет има общото задължение за определяне на целите и политиките в областта на управление на риска на УПФ, като са делегирани права за оперативно управление на процесите, така че да се осигури ефективно постигане на целите и следване на политиките в рамките на финансовата дейност. Ежемесечно се изготвят отчети и доклади с резултатите за периода и анализа им.

Общата цел и политиките са в посока на оптимизация на риска без ненужно да се достигне до намаляване на конкурентността и гъвкавостта на фонда. Допълнителни детайли по повод политиките могат да бъдат намерени по-долу:

Кредитен риск

Кредитният риск е риска от финансова загуба, ако насрещна страна по финансов инструмент не успее да изпълни договорен ангажимент.

За УПФ произтича основно от облигационната част на портфейла и паричните средства и депозитите.

За нуждите на оценката УПФ ползва външни източници на информация, основно международно признати агенции. Когато такава информация не е налична, се използва вътрешна оценка на кредитоспособността на емитента, която включва първоначално анализ на информацията в проспекта, а последващо след листването на борсата и на тримесечните финансови отчети. При анализа на кредитоспособността се изследват както индивидуалните характеристики на емитента, така и потенциала за съответния пазарен сегмент и конкурентните предимства на емитента, както и представянето спрямо прогнозираното в проспекта. Също така регулярно се провеждат срещи с ръководствата на публичните дружества (емитенти на акции и/или облигации), в които фондът е инвестирал, на които се дискутират финансовото състояние на емитента и перспективите пред развитието на бизнеса му.

Инвестициите на УПФ в ДЦК, както български така и чуждестранни, в най-голяма степен са изложени на кредитен риск, който се изразява в промяна на цената на облигациите, породена от промяна в кредитното качество на емитента. Почти всички емитенти, в чийто ДЦК е инвестирал фондът имат инвестиционен кредитен рейтинг, присъден от международно признати кредитни агенции, като детайлно разпределение по отделни кредитни рейтинги е представено по-долу. Общият размер на инвестициите на фонда в ДЦК е 459,819 хил. лв., като при симулационен сценарий със заложен спад в цената на тези инвестиции в размер на 3% стойността на портфейла би се намалила с 13,795 хил. лв., което е 0.81%.

В допълнение УПФ инвестира преимуществено в дългови ценни книжа, обезпечени с ипотеки, залози, вземания и застраховка финансов риск. За този вид ценни книжа законодателството предвижда контролна роля на банката-довереник, която следи за финансовото състояние на емитента и за надлежността и количеството на обезпечението.

Инвестиционният комитет разглежда риск концентрацията по кредитен риск. Обект на преглед са кредитния рейтинг, резултатите за периода и докладите на банките довереници.

Кредитен риск, макар и минимален, съществува за паричните средства в банката-попечител. За целта регулярно се прави анализ на финансовото състояние на банката попечител и оценка на кредитния риск.

Банковите депозити са обичайно краткосрочни и средносрочни със срок до падеж до 2 години. Приемлива насрещна страна може да бъде банка с рейтинг от външна агенция най-малко равен на BB или еквивалентен. Изключения се допускат само за период от шест месеца и то във връзка с промяна на рейтинга на банка, с която вече са сключени договори за депозити.

УПФ не използва деривативи за управление на кредитния риск. В случай, че такава необходмост възникне в строго определени случаи могат да се предприемат такива стъпки за намаляване на риска, ако той е значително концентриран и хомогенен.

Количествено оповестяване на експозицията към кредитен риск, свързан с финансовите активи е посочено по-долу, като допълнително пояснение на вземанията може да бъде намерено в бележка 3.9.

	31.12.2013		**31.12.2012**	
	Балансова стойност	**Максимален риск**	**Балансова стойност**	**Максимален риск**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и еквиваленти	339,809	339,809	107,154	107,154
Вземания	11,103	11,103	12,977	12,977
Финансови деривати	208	208	310	310
Депозити	225,606	225,606	246,040	246,040
ДЦК	459,819	459,819	665,948	665,948
Ипотечни облигации	-	-	7,350	7,350
Общински облигации	16,579	16,579	25,387	25,387
Корпоративни облигации	236,750	236,750	212,271	212,271
Общо	**1,289,874**	**1,289,874**	**1,277,437**	**1,277,437**

Към датата на съставяне на финансовите отчети общо три емитента на облигационни емисии – Ален Мак АД, Хлебни изделия-Подуяне АД и Бросс Холдинг АД са регистрирали просрочие по дължими лихви и или главница, водещи до предсрочна изискуемост на емисията и последващи процесуални действия за удоволетворяване на вземанията на облигационерите по облигационните емисии.

Ален Мак АД – в несъстоятелност

За удовлетворяване вземанията на облигационерите по двете емисии облигации, издадени от Ален Мак АД са предприети действия посредством откриване на производство по несъстоятелност на дружеството през 2011 г. В началото на същата година в Търговския регистър са вписани списъците на предявените и приети вземания. Вземанията на УПФ Доверие са приети в първоначално предявения размер без обструкции от страна на синдика и на съдията по делото. Пред съда по несъстоятелността – Софийски градски съд (СГС) са предявени дължимите към датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисиите, както и включително лихвите за забава върху тях. Прилагайки принципа на предпазливостта в счетоводния регистър на УПФ Доверие са

заведени единствено дължимите към датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисията. През 2013 г. са продадени фирмените и търговски марки, представляващи част от обезпечението по втората облигационна емисия издадена от дружеството. Посредством получената сума от продажбата изцяло е закрито вземането на УПФ Доверие по втората облигационна емисия, като през годината е реализиран и известен положителен резултат.

Предвид активните действия по реализация на обезпечението по двете облигационни емисии издадени от Ален Мак АД, изразяващи се в проведените от синдика на дружеството през 2013 г. търгове, успешната продажба на част от обезпечението по втората облигационна емисия, както и получени индикации относно възможността през 2014 г. евентуално да бъде извършена продажба на част от обезпечението по първата облигационна емисия находящо се в гр. Пловдив, за 2013 г. не е извършвана обезценка на вземането по конкретната облигационна емисия.

Хлебни изделия – Подуяне АД

Спрямо Хлебни изделия - Подуяне АД са предприети действия за удовлетворяване вземанията на облигационерите посредством откриване на производство по несъстоятелност на Хлебни изделия-Подуяне АД и на гаранта Нилана ООД (на базата на споразумение между Хлебни изделия–Подуяне АД и Нилана ООД за издаване на гаранция по облигационния заем от 2008 г.). Обединена българска банка АД, в качеството си на довереник на облигационерите по емисията през 2012 г. подава искове в СГС за откриване на производство по несъстоятелност: на Хлебни изделия – Подуяне АД и на гаранта Нилана ООД. Делото за откриване на производството по несъстоятелност срещу Нилана ООД е прекратено с решение на СГС на база посочени процедурни пропуски при подаване на молбата за откриване на производството. Впоследствие, при обжалване на решението за прекратяване от страна на ОББ АД, решението е потвърдено и от Софийски Апелативен Съд. Предвид приоритетността на откриването на производство по несъстоятелност срещу гаранта по облигационната емисия Нилана ООД, към датата на съставяне на финансовите отчети се обмисля възможността да бъдат подадени искове за откриване на производство по несъстоятелност срещу гаранта по облигационната емисия Нилана ООД, както от синдика на Хлебни изделия – Подуяне АД, така и от страна на отделни облигационери по емисията.

През 2013 г. в Търговския регистър са вписани списъците на приетите вземания във връзка с откритото производство по несъстоятелност на дружеството. Вземанията на УПФ Доверие са приети в първоначално предявения размер без обструкции от страна на синдика и на съдията по делото. Пред съда по несъстоятелността са предявени дължимите към датата на предсрочната изискуемост главница и лихва по емисията, включително и лихвите за забава върху тях. Прилагайка принципа на предпазливостта в счетоводния регистър на УПФ Доверие са заведени единствено дължимите към датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисиите, но не и дължимите лихви за забава. Емисията облигации, издадена от Хлебни изделия – Подуяне АД е обезценена в края на 2013 г. на база тест за обезценка и приложен модел за очакваните парични потоци във времето, дисконтирани с купонния лихвен процент.

Бросс Холдинг АД

Емисията облигации, издадена от Бросс Холдинг АД е обявена от банката-довереник по емисията Обединена българска банка АД за предсрочно изискуема в началото на 2013 г., като непосредствено след това в Силистренски окръжен съд (СОС) е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност на дружеството. С оглед сложността на правно-юридическите обстоятелства, свързани с облигационната емисия, в началото на 2013 г. осъществяването на правни услуги във връзка с цялостната защита на интересите на облигационерите по емисията е възложено на правна кантора, специализирана в подобни производства. През м. май 2013 г. от банката-довереник е получено уведомление по реда на ЗОЗ във връзка с пристъпване към изпълнение, насочено към

имущество - предмет на обезпечение по облигационната емисия на Бросс Холдинг АД (поточна линия) с информация за набраната сума от продажбата на заложеното имущество. Посочената стойност не е приета за справедлива от банката-довереник и облигационерите по емисията, в резултат на което извършеното разпределение се обжалва от страна на банката довереник и адвокатското дружество, привлечено от облигационерите. В края на 2013 г. при справка по партидата на Бросс Холдинг АД в Служба по вписванията в гр. Силистра е установено, че е извършено нерегламентирано заличаване на договорните ипотеки, които обезпечават вземанията на облигационерите по емисията облигации, издадена от дружеството в гр. Силистра. Пред съда по несъстоятелността са предявени дължимите към датата на предсрочната изискуемост главница и лихва по емисията, както и лихвите за забава върху тях. Прилагайки принципа на предпазливостта в счетоводния регистър на УПФ Доверие са заведени единствено дължимите към датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисиите, но не и дължимите лихви за забава върху тях.

Предвид сложността на юридическия казус, свързан с емисията облигации, издадена от Бросс Холдинг АД, най-вече обстоятелствата, свързани с обезпечението по облигационната емисия и конкретно заличаването на ипотеките върху обезпечението по облигационната емисия, находящо се в гр. Силистра, както и продажбата на поточната линия в завода на дружеството в гр. Силистра, към 31.12.2013 г. в счетоводния регистър на УПФ Доверие е извършена обезценка на вземането по емисията в размер, равняващ се на относителния дял на стойността на обезпеченията по емисията, находящи в гр. Силистра.

Информация за обезпеченията

Общо дълговите книжа представляват 41.94% от активите, като 5.28% от тях са обезпечени, а 36.66% са необезпечени.

Общо с присъден външен рейтинг са 36.29%, а останалите 5.65% са рейтинговани по вътрешна методология. Независимо от отчитане на обезпечеността, се регистрира влошаване на кредитно качество, предвид текущата конюнктура. Очакванията са, че през 2014 г. част от емитентите ще се нуждаят от някаква форма на разсрочване на плащанията по главниците, което ще бъде обект на решение на ОСО за всеки конкретен случай.

Емитент	Емисия	Общ размер /EUR/	Вземане /EUR/	Обезпечение	Последна пазарна оценка на обезпечението /EUR/	Дата
Ален Мак АД	BG2100024061	6,500,000	1,896,652	1.Два недвижими имота с изграден сграден фонд върху тях - гр. Пловдив, общо, площ 40,132 м2, РЗП 41,703 м2. 2.Залог на настоящи и бъдещи вземания на Ален Мак АД за парични средства.	5,740,489	12.2012
Хлебни изделия Подуяне АД	BG2100011084	6,000,000	1,245,964	Недвижим имот - земя на урегулиран поземлен имот (УПИ) Х-за хлебозавод, от кв. 9 по плана на гр.София местност НПЗ "Хаджи Димитър - Малашевци", заедно с построените в имота сгради и съоръжения	7,232,800	04.2012
Бросс Холдинг АД	BG2100032064	6,000,000	114,179	1.Индустриален Парк Силистра – произв.база за технически аерозоли - Завод 1 Силистра, площ 14,130 кв.м. 2.УПИ XXXI кв.1 - 32 887 кв.м. и сгради ПЗ Запад Силистра + особен залог на машини и съоръжения в Завод 1 Силистра, (Бал. ст-ст към 30.09.2012 г.) 3.УПИ 4 бр., 12007 кв.м - кв."Владиславово", гр.Варна, 4.Административна и производствена сграда, земя - УПИ № IX - 1134 кв.34, 6271 кв.м по плана на ЗПЗ Варна	11,610,800	12.2011

Забележки:

Ален Мак АД – в несъстоятелност

1. Към 31.12.2013 г. в резултат на извършени главнични плащания през 2010 г., главницата по емисията на Ален Мак АД, ISIN BG2100024061 е в размер на 4,874,025 евро.

2. След продажбата на обектите на индустриална и интелектуална собственост на Ален Мак АД, предмет на обезпечение по втората облигационна емисия, издадена от дружеството, ISIN BG2100007090, като обезпечение по конкретната емисия все още е наличен особеният залог върху акциите на Ален Мак АД.

3. На база на предварителни разговори и собствени оценки, ръководството счита, че възстановимата стойност, отчетена в баланса е справедливата им стойност.

Бросс Холдинг АД

Към 31.12.2013 г. в резултат на извършено главнично плащане през 2012 г. в размер на 250 000 EUR, главницата по емисията на Бросс Холдинг АД, ISIN BG2100032064 е в размер на 5,750,000 EUR

Рейтингова скала на риска по методология на Стандарт енд Пуурс или приравнена на нея на финансовите инструменти по справедлива стойност към 31 декември 2013 г.

/BGN'000/	**AAA**	**AA+**	**AA**	**AA-**	**A+**	**A**	**A-**	**BBB+**	**BBB**	**BBB-**	**BB+**	**BB**	**BB-**	**B+**	**B**	**Без рейтинг**	**Общо**
Парични средства	-	-	-	-	-	-	-	-	37,510	-	-	-	-	-	302,299	-	**339,809**
Вземания	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11,103	**11,103**
Финансови деривати	-	-	-	-	-	-	-	136	-	-	-	72	-	-	-	-	**208**
Депозити	-	-	-	-	-	-	-	42,866	33,783	32,447	22,274	69,173	25,063	-	-	-	**225,606**
ДЦК		-	-	-	-	-	-	-	248,905	122,219	88,695	-	-	-	-	-	**459,819**
Ипотечни облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
Общински облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12,459	-	-	-	-	-	4,120	**16,579**
Корпоративни облигации	-	-	-	-	-	12,876	8,292	-	23,151	41,794	30,088	11,153	11,497	6,035	-	91,864	**236,750**
Общо	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**12,876**	**8,292**	**43,002**	**343,349**	**208,919**	**141,057**	**80,398**	**36,560**	**6,035**	**302,299**	**107,087**	**1,289,874**

Рейтингова скала на риска по методология на Стандарт енд Пуурс или приравнена на нея на финансовите инструменти по справедлива стойност към 31 декември 2012 г.

/BGN'000/	**AAA**	**AA+**	**AA**	**AA-**	**A+**	**A**	**A-**	**BBB+**	**BBB**	**BBB-**	**BB+**	**BB**	**BB-**	**B+**	**B**	**Без рейтинг**	**Общо**
Парични средства	-	-	-	-	-	-	-	30,000	-	-	-	-		-	77,154	-	**107,154**
Вземания	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	12,977	**12,977**
Финансови деривати	-	-	-	-	-	-	-	216	94	-	-	-		-	-	-	**310**
Депозити	-	-	-	-	-	-	-	87,723	69,695	-	88,622	-		-	-	-	**246,040**
ДЦК	253,348	-	-	-	-	-	24,499	-	223,635	116,198	46,728	1,540		-	-	-	**665,948**
Ипотечни облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		7,350	-	-	**7,350**
Общински облигации	-	8,004	-	-	-	-	-	-	-	-	12,324	-		-	-	5,059	**25,387**
Корпоративни облигации	-	10,991	-	-	-	11,935	10,374	19,497	3,149	7,780	7,638	-	28,511	-	-	112,396	**212,271**
Общо	**253,348**	**18,995**	**-**	**-**	**-**	**11,935**	**34,873**	**137,436**	**296,573**	**123,978**	**155,312**	**1,540**	**28,511**	**7,350**	**77,154**	**130,432**	**1,277,437**

Пари в банки

Парични средства в банка попечител към 31 декември 2013 г.:

	Рейтинг към 31 декември 2013 г.	**Салдо към към 31 декември 2013 г.** /BGN'000/
ОББ АД	B	302,299

Останалата част от паричните средства, включващи банкови депозити с остатъчен срок до падежа до 3 м. в размер на 37,510 хил. лв. са депозирани в банкови институции в страната с кредитен рейтинг BBB , присъден от агенции за кредитен рейтинг съгласно изискванията на Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН.

Пазарен риск

Пазарният риск произтича от притежаваните от Фонда лихвоносни, търгуеми и деноминирани в чужда валута финансови инструменти. Това е риска от промяна на справедливата стойност или бъдещите парични потоци според промени в лихвените проценти, валутните курсове или други пазарни фактори.

Фондът има изграден вътрешен механизъм и правила за наблюдение, измерване, оценка и управление на риска при инвестиране на активите на фонда, а от началото на 2008 г. и назначен специалист в звеното за управление на риска.

Рискът от промяна в лихвените проценти се формира основно от притежаваните в портфейла дългови ценни книжа с фиксиран купон. Управлението на риска се извършва чрез диверсификация между книжа с фиксиран и променлив купон. Фондът анализира риска от промяна на лихвените проценти периодично. Прилага се симулационен анализ, като в резултат на анализа мениджмънтът счита, че реалистично възможен сценарий е промяна (увеличение) в лихвените проценти с 50 базисни пункта, като при равни други условия резултатът за фонда би бил промяна (намаление) от 13,480 хил. лв. или едва 0.79 % от стойността на инвестиционния портфейл.

Валутен риск

Фондът е местно лице на Република България. Независимо, че функционалната валута е български лев, Фондът е изложен на риска от промяна на валутните курсове, произтичащ основно от финансови инструменти, деноминирани в други валути, освен лева и евро. На валутен риск са изложени и инвестициите на Фонда, които са деноминирани в евро или лева, но тяхната стойност е зависима от измененията на курса на обмяна между трета валута и лев или евро. Текущо през отчетния период такива финансови инструменти са присъствали в инвестиционния портфейл на Фонда. За управление на валутния риск се използват хеджиращи форуърдни сделки, сключвани за период от две седмици до един месец и подновявани на датата на падежа с няколко банки на местния пазар.

За да се намали риска от евентуално неблагоприятно изменение в бъдеще на курса между евро и лев, преобладаващата част от инвестициите на Фонда са деноминирани в евро.

Симулационен анализ при 10% обезценка на еврото, поотделно спрямо всяка от следните валути - американски долар и швейцарски франк към датата на отчета, при равни други условия би довела до увеличаване на резултата съответно с 216 х. лв. и 2,096 х. лв. И обратното - при 10% обезценка поотделно на американския долар и швейцарски франк спрямо еврото резултатът би се намалил съответно с 216 х. лв. и 2,096 х. лв.

Валутната експозиция на фонда към 31 декември 2013 г. по типове активи и пасиви по балансова стойност, категоризирани по вид валута е както следва:

/BGN'000/	**BGN**	**EUR**	**USD**	**CHF**	**Общо**
Парични средства и парични еквиваленти и депозити	376,339	186,856	2,221	-	**565,416**
Финансови активи по справедлива стойност през печалби или загуби	205,439	586,853	245,206	20,964	**1,058,462**
Вземания	668	9,148	1,287	-	**11,103**
Нетекущи активи	65,260	-	-	-	**65,260**
Общо активи	647,706	782,857	248,714	20,964	**1,700,241**
Задължения към ПОД	1,330	-	-	-	**1,330**
Текущи задължения	-	-	17	-	**17**
Други пасиви	200	252	59	-	**511**
Общо пасиви	1,530	252	76	-	**1,858**

Валутната експозиция на фонда към 31 декември 2012 г. по типове активи и пасиви по балансова стойност, категоризирани по вид валута е както следва:

/BGN'000/	**BGN**	**EUR**	**USD**	**CHF**	**Общо**
Парични средства и парични еквиваленти и депозити	251,786	99,806	1,602	-	**353,194**
Финансови активи по справедлива стойност през печалби или загуби	195,140	703,090	155,068	17,961	**1,071,259**
Вземания	3,142	9,636	102	98	**12,978**
Нетекущи активи	61,917	-	-	-	**61,917**
Общо активи	511,985	812,532	156,772	18,059	**1,499,348**
Задължения към ПОД	1,263	-	-	-	**1,263**
Текущи задължения	204	-	-	-	**204**
Други пасиви	433	-	-	-	**433**
Общо пасиви	1,900	-	-	-	**1,900**

Следващата таблица обобщава експозицията на фонда на валутен риск към 31 декември 2013 г. В нея са включени активите и пасивите по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

Нетна валутна експозиция (активи/пасиви) преди хеджиране	**Функционална валута**	
	Български лев	
	2013	**2012**
	BGN'000	BGN'000
Евро	782,605	812,532
Щатски долар	248,655	156,772
Швейцарски франк	20,964	18,059
Общо	**1,052,224**	**987,363**

Други пазарни рискове

Фондът притежава акции/дялове от конкретни емитенти и КИС, като част от стратегическия модел на портфейла.

Към 31.12.2013 инвестициите по справедлива стойност на тези инструменти са 345,106 хил. лв, като реалистичен сценарий може да бъде промяна в основните индекси на пазарите на акции в света с 10%, като резултатът би бил промяна на финансовия резултат с 34,511 хил. лв

Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква за Фонда, ако среща затруднения да изпълни свои финансов ангажимент изцяло и навреме.

Политика на Фонда е да се осигури по всяко време възможността наличните парични средстава да са най-малко достатъчни да покрият задълженията, когато са дължими. За постигането на тази цел се поддържат наличности и еквиваленти в размер, най-малко равен на изискванията за 30-45 дни.

Ръководството следи ежедневно за наличностите, а месечно с прегледа на бюджета се извършва и финна настройка, когато е необходимо.

Предвид значително по-високия размер на входящите парични потоци от изходящите, Фондът не прилага активна политика по дългосрочно синхронизиране на активите и пасивите. Все пак поддържането на необходимите парични средства за посрещане на текущите задължения, както и наличието на търгуеми ценни книжа в портфейла биха му позволили да посрещне дори и значителни, необичайни за текущата дейност задължения. На практика възможността вземания и/или задължения да се превърнат в изискуми по-рано от падежа, Фондът оценява като минимална.

В таблицата по-долу е направен анализ на пасивите на Фонда към 31 декември, групирани по остатъчен срок до падежа.

Към 31 декември 2013	**До 3 месеца**	**Между 3 и 12 месеца**	**Между 1 и 2 години**	**Между 2 и 5 години**	**Над 5 години**	**Общо**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови пасиви						
Към ПОД	1,330	-	-	-	-	1,330
Свързани с инвестиции	269	259	-	-	-	528
Общо	**1,599**	**259**	**-**	**-**	**-**	1,858

Към 31 декември 2012	**До 3 месеца**	**Между 3 и 12 месеца**	**Между 1 и 2 години**	**Между 2 и 5 години**	**Над 5 години**	**Общо**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови пасиви						
Към ПОД	1,263	-	-	-	-	1,263
Свързани с инвестиции	212	329	-	91	5	637
Общо	**1,475**	**329**	**-**	**91**	**5**	1,900

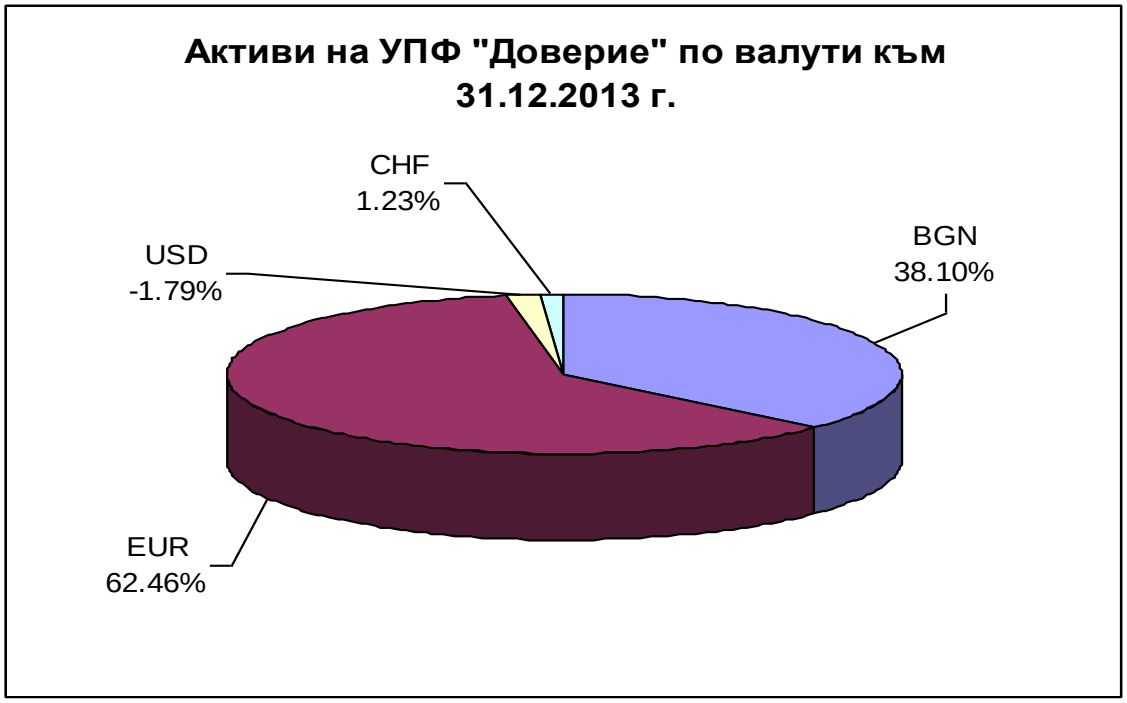
Концентрация по сектори:

Забележка:
В сектор „Финансови и застрахователни дейности" са включени банкови депозити, инвестиции в АДСИЦ и КИС, ценни книжа, емитирани от кредитни институции и холдинги.

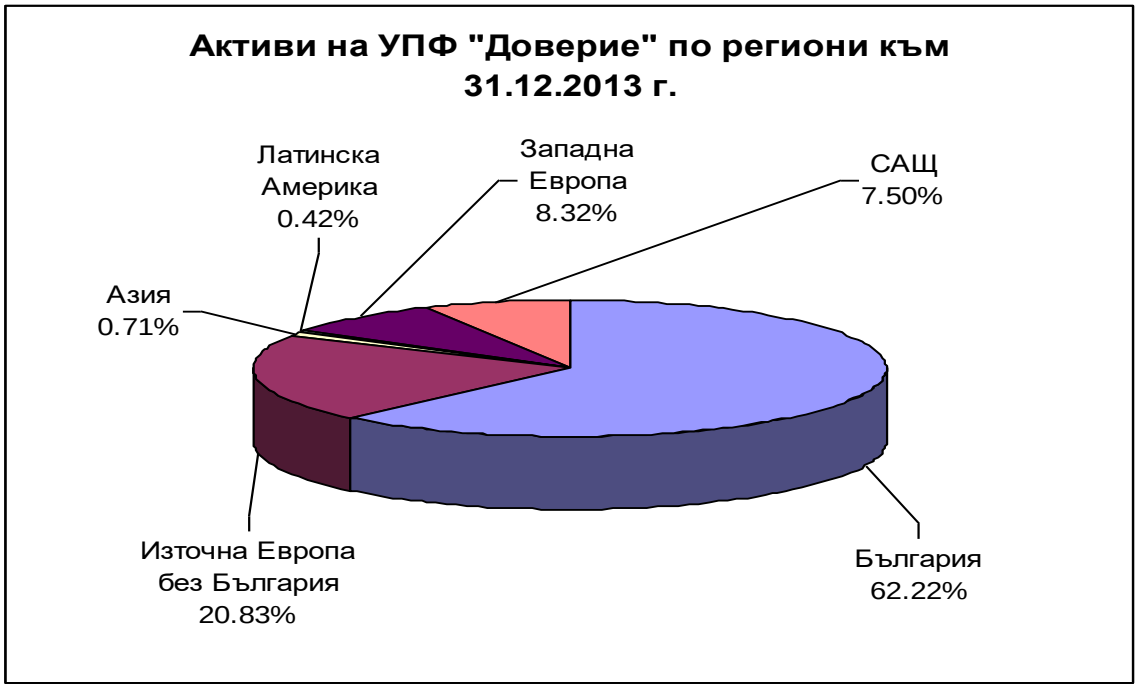
В сектор "Други"са включени инвестициите на фонда в недвижими имоти, вземанията (без валутните форуърди) и паричните средства.

Концентрация по валути:

Забележка:
Експозициите в EUR и USD са след хеджиране.

Географска концентрация:

Регулаторен риск

Фондът е обект на регулации, определени в КСО и в Наредби, издадени от КФН. Регулаторен риск възниква от възможността определени регулации и изисквания към инвестициите да бъдат променени, а сроковете за превеждане на дейността в съответствие с новите изисквания да са кратки. В този конкретен случай би могло да се окаже, че Фондът ще бъде принуден да се освобождава от активи и евентуално тяхната реализация да бъде затруднена при неблагоприятна конюнктура, съответно продажбите да се осъществят под справедливата стойност. Фондът отчита този риск като минимален, предвид текущото разпределение на финансовите активи, както и вероятността от такава промяна.

Политически риск

Предвид това, че Фондът оперира само в рамките на Република България, за него възниква концентрация от политически риск. Това е риска от значими политически промени и съществена промяна в провежданите политики и реформи, които да се отразят негативно върху дейността му. Индикации за реално съществуване на този риск са последните промени в КСО в частта осигуряването в ППФ, с които определен кръг клиенти се изваждат от обхвата на осигуряването и техните натрупани средства бяха преведени в НОИ до 31.03.2011 г. Независимо, че последващото Решение на Конституционния съд отмени тези разпоредби, както и това, че бъдещите пропуснати ползи от тази промяна за фонда (ППФ) не са определящи за неговото цялостно представяне в бъдеще, ръководството отчита повишаване на този риск и в контекста на случилото се в Република Унгария.

Показатели за измерване на риска на портфейла като цяло:

	2012	2013	2012 - 2013
Показатели			
Годишна доходност	6.35%	4.02%	5.18%
Стандартно отклонение	0.99%	1.69%	1.39%
Безрискова норма на възвръщаемост	0.23%	0.09%	0.16%
Мярка на Шарп	6.18	2.32	3.62%
Модифицирана мярка на Шарп	6.18	2.32	3.62%

Показателят - стойност под риск (VaR) е представен, като са използвани данните за стойността на един дял на УПФ Доверие. Под риск се разбира колебанието в стойността на един дял и са изчислени ежедневните отклонения в процент. Избраният модел – исторически VaR ръководството счита за единствено приложим, поради неговата яснота, използването на обективни данни и възможността за сравнение.

	2012	2013	2012 – 2013
Стойност под риск	1 ден	1 ден	1 ден
Доверителен интервал			
95%	(0.07%)	(0.16%)	(0.10%)
99%	(0.12%)	(0.30%)	(0.23%)

Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет и са подписани от негово име от:

21.02.2014 г.

Съставител:	Изпълнителен директор:	Председател на УС:
Недялка Кънчева	Мирослав Маринов	Даниела Петкова